

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, május 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Készülődés az aradi képviselőválasztásra.
Választási mozgalmak.
Erők tömörítése.
A sajtó becsülete.
Elűnt százharmincezer koronás váltó.
Terka, Odry Lehel és Edvard király.
Földrengés Bécsben.
Inzultus az osztrák képviselőház elnöke ellen.
Mikszáth Kálmán a választóhoz.
Két lelkű gyermek.
Tarkaságok.

Junius 1.

Arad, május 12

A város központi választmánya mai ülésén az aradi képviselő-választást junius 1-ére tűzte ki. Az általános választások első napja ez, amelyen az ország legtöbb kerületének sorsa el fog dőlni.

Ugy érezzük: nevezetesebb politikai dátuma rég volt Magyarországnak. Volt egy: január 26. A botlást, amelyet a nemzet akkor elkövetett s amelynek következményeit eléggé láthatta, fogja helyre ütni a junius 1. Most már szinte nem is kétséges, hogy ez új parlamentbe be fog vonulni az a hatvanhetes többség, melyre szüksége van ennek az országnak és amely többség nagy, korszakos hibákat fog helyrehozni és meg fogja teremteni az ország jövő kulturájának és békeességének alapjait.

Az urnákhoz! Soha választópolgárok szavazatának történelmibb fontossága nem volt, mint épen ennél a választásnál.

Az ország kerületeiben ott lobog a munkapárt, a liberális nemzeti munka lobogója és a magyar választópolgárságnak könnyű lesz választania. Soha könnyebb nem volt, mint most. Soha ellentét mult és jövő, demagógia és komolyság között úgy ki nem éleződött, mint eme napokban.

Az egyik táborban ott állnak a multak hősei. A politikusok, kik hirtelen elfelejtették hitvallásaikat, mikor uralomhoz jutottak. A vezérek, kik rossz úton vezettek egész tömegeket. És a másik táborban ott látja a nemzet azokat a férfiakat, kiknek neve és programja összeforrt a politikai és társadalmi liberálizmussal. A programjuk világosság, a céljuk tiszta és félreérthetetlen: a nemzet jövőjének biztosítása. Gondoskodás erről az országról és tiszta szabadelvűség, mely minden polgári osztályt átragyog. Ez a másik tábor. Tessék választani!

Az egyik táborban ott állnak a töredékké zilálódott demagóg csapatok. Testvérek és gyűlölik egymást, ellenségeskednek és megfojtják egymást egy kanál vízben. Fogalmuk sincs, mi az: összetartás, állandóság, reális politikai elvek. És a másik táborban ott van az állandó kormányzás és a nyugodt fejlődés minden biztosítéka és lehetősége. Amott a

zavaros és értelmetlen kaos, itt nyugodt alapjai egy építendő épületnek. Ott egy kétséges és homályos perspektíva, itt tiszta kilátás a nemzeti fejlődésre. Tessék választani!

Az urnákhoz! — és tessék meggondolni, hogy a fehér szavazólappól téglá lesz, mely erősíti és fentartani segíti az állam épületét; mely a nagy közösség javát szolgálja és jövőjét támasztja meg és biztosítja a kormány terveinek végrehajtását. A kormány szavazói nem egy pártot erősítenek, hanem egy országot. Az ő győzelmük nem egy klub győzelme, hanem a szabadelvűségé. Az ő diadaluk Magyarország jövője és tőlük függ polgártársaik békés munkájának lehetősége.

Az a szebb jövő, melyet ez a szegény és agyonsanyargatott, ezer sebből vérző ország a sorstól végre megérdemelne. Kinek esik nehezebbre a választás, mikor a megifjodásról, az újraszületésről kell dönteni az által, hogy a parlamentben végre a tehetség és munka jusson szóhoz.

A kormány szavazói közé kell, hogy álljon ennek az országnak egész értelmisége. A munkapárt hívei közt lesz minden gondolkodó magyar és meg fogják csinálni Magyarország történelmének új fejezetét. A nemzeti kultúra igazi munkásait fogják beküldeni az új parlamentbe, hogy békén dolgozhassanak ennek a hazának jövő kulturáján.

Hitvestársak.

Irtá: Kanizsai Ferenc.

Éjjel tizenegy óra. A palota elől most gurult el, élénk töffögéssel, az utolsó vendégeket vivő automobil. A bárónak már nincs miért törődtetnie idegességét és ez meglátszik hirtelen elváltozó arcán. Néhány villanylámpát ő maga csavar le és a világosság tompultával szép, bár kissé fáradt arcára is homály borul. Türelmetlenül néz egy frakkos urra, a férjére, aki bántó otthonossággal járkal az ebédlőben, majd az asztalhoz lép és három pohárból összeöntve a maradék borokat, iszik, mint a pákosztos inas. A báró aztán a szivaros dobozhoz megy és válogat.

Az asszony: Reményilem, nem akar szivarozni?

A báró: Miért ne? Itt, az ebédlőben...

Az asszony: Vegye magához az egész skatulyát. Megtarthatja. És most, adieu kedves uram.

A báró (meglepődve): Csak nem gondolod komolyan?

Az asszony: Nézze barátom: a tegezésről szokjék le. Mások előtt nem bánom. De magunkban, négy szemközt, — hiszen mink ismerjük egymást — megtiltom önnek a tegezést. Azért a szíveségért, uram, hogy ma délután megjelent velem az anyakönyvvezető előtt, a kialakított ötezer koronát megkapta. Mit akar még? A nevét megvásároltam. Egyebet nem akartam. Az üzlet tiszta, a felté-

teleket jól megérthette, nem is értem, mit keres maga itt. A másik ötezer koronát a válóper sikeres befejeztével hiánytalanul fogja megkapni. Ha a per elhúzódna, amit nem hiszek, illő módon fogom honorálni a késedelmet. De nekünk semmi közünk nincs egymáshoz. Ne higgye, hogy én megvetem önt. Én, és megvetni valakit? Neveltséges. Önnek, szegény barátom, némi pénzre, nekem pedig asszonyi jellegre és előkelő címre volt szükségem. Isten önrel. Elmehet.

A báró: Meggondoltam a dolgot. Nem megyek el. Én itt a te közelében kitűnően érzem magam. (Közeledik az asszonyhoz.)

Az asszony: Figyelmeztetem, hogy nem vagyok tréfás hangulatban. Menjen a pokolba. Siessen. Semmi keresni valója itt.

A báró (leül és szivarra gyújt): Meggondoltam a dolgot. Nem fogok elválni.

Az asszony (a felháborodástól remegve): Bolondság! Vannak még kitűnő ügyvédek; és van egynehány barátom, aki hajlandó magát, egyetlen intésemre kikergetni.

A báró (nagyon nyugodtan): Kérlek, a barátaidról többé ne beszélj. Délután öt óra óta, hogy egybehangzó igenésünk alapján az anyakönyvvezető házastársának jelentett ki minket, te férjes nő vagy, aki köteles erkölcsös lenni. Négy óra ötvenkilenc perckor, megengedem, még kokott voltál és a két tanu urat még barátaidnak tekinthetted. Igazán mulattató volt, ahogyan azok az urak

viselkedtek. Majd én meglanítom őket keztyűbe dudálni. De, ha kell, téged is, kedvesem. Jegyezd meg és szokjál hozzá, hogy ma délután öt órától kezdve tisztességes asszony letél. Elhiszem, hogy ez az állapot kissé szokatlan neked, de majd beletörődöl. (Leveti a frakkját és a pohárszékre akasztja.)

Az asszony: Szemtelenség! Hogyan merészel ingujjra vetkezni? Ah...

A báró: Azt hiszem, itthon vagyok és levettem a frakkomat. Sajnos, nem bítelek, hogy ez a látvány a szokatlanság ingerével izgathat téged. Mondd, hol talállok egy hálókötőt? Bizonára, a te jól felszerelt ruhahárdban akad hálókötő is.

Az asszony: Nincs más hátra, — telefonálni fogok Károlynak, hogy jöjjön ide azonnal és szabadítsa meg ettől a toladó harminctól.

A báró: Gondolod, hogy Károly me teszi ezt a szíveséget? Hát próbálja csak Mulatságo! Szeretném látni, hogy egy fiatal férj megengedi-e, hogy nászéjszakáján hábgussák. Nem, drágám, ez az ölet nem szerencsés ölet. Ha Károly ide mer jönni, én bom ki őt... De miért is veszekszünk drága Klarissz, miért nem szeretjük egymást? Nos, én megbocsátom a multadat. Jer, cokolj meg!

Az asszony: Ne merjen közeledni!

A báró (nyugodtan szivarozik): Na, ... kedvesem, miért izgatod magad? A természetesebb dolgokon fennakadsz. Utóvé

Ez a választás a magyar intelligencia győzelme lesz. Ez a választás a magyar gondolkodás diadala és a magyar nemzet rehabilitálása lesz.

KÉSZÜLŐDÉS az aradi képviselőválasztásra.

Választási elnök: Fábry Sándor dr. — A központi választmány ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 12

A tegnap tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatának megfelelően a képviselőválasztásokat előkészítő központi választmány ma délután öt órakor tartotta meg ülését Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Kitűzte a választás napját és megválasztotta a választás tisztikarát. Az alkotmányos élet legjelentősebb megnyilvánulását vezető férfiak sorában csupa oly névvel találkozunk, amelynek viselője biztosítéka az aradi választások pártatlan és igazságos vezetésének, a szavazó polgárok véleménynyilvánításának szabadságát az ő kezükben minden külső befolyástól mentesen megőrzöttnek tekintheti mindenki.

A központi választmány ülésén az elnöklő polgármesteren kívül részt vettek Salacz Gyula kir. tanácsos, Bing Vilmos, Múlek Lajos dr., Steinhardt Mór dr., Kristyóri János, Reicher Károly, Szalay Antal, Tedeschi Viktor, Vizer Lajos és Angel István dr.

Választási nap.

A polgármester bejelentette, hogy a törvényhatóság átküldötte az országgyűlés egybehívását elrendelő királyi kéziratot és hogy a központi választmányt utasította a szükséges intézkedések megtételére. Bemutatta továbbá azt a belügyminiszeri körrendeletet, mely a választások határnapjait június elseje és tizedikéig állapítja meg.

A választmány kimondotta, hogy Aradon az országgyűlési képviselőt június hó elsején, szerdán választja meg a szavazó polgárság.

Jelölés a tisztikarba.

A választási tisztikar megalakítása került ezután sorra.

Varjassy Lajos polgármester a következőképpen szólott a választás megkezdése előtt.

— A legutóbbi képviselőválasztásnál Múlek Lajos dr., városunknak ez a kiváló polgára viselte a felelősségteljes és nehéz elnöki tisztséget. Mindnyájan tudjuk, miként felelt meg a vállalt kötelességeinek. Mint mindenkor, úgy ez alkalommal is buzgósággal végezte dicső, de nehéz tisztségének teendőit és azért azt indítványozom a bizottságnak, hogy választási elnökül Múlek Lajos drt. válassza meg.

A bizottság egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a polgármester indítványát. Mielőtt azonban kimondta volna az elnök a határozatot, szólásra jelentkezett Múlek dr.

— Helyesen jellemzett engem a polgármester ur, — ugymond — mert amire én vállalkozom, azt becsületesen el is végzem. Sok évtizedes munkásságom ezt bizonyítja. Ezért olyanra, amire erőm nincs, nem vállalkozom. A politikai viszonyok annyira elfajultak, hogy most nem elvek, hanem ember ember ellen küzd. Két hónapos súlyos betegség után, nem érzek elég fizikai erőt magamban az elnöki állás vállalására és kérem a bizottságot, válasszon egészséges, pártatlan és széles tudású férfit erre a dicső hivatatra.

A bizottság sajnálattal vette tudomásul Múlek dr. kijelentését.

Ugyancsak a polgármester tett ezután előterjesztést a választási tisztikar megválasztására és kérte, hogy javaslatát egyhangú határozattal fogadja el a bizottság.

Megválasztásra ajánlotta:

Választási elnökül, egyszersmind az I. sz. szavazatszedő küldöttség elnökéül Fábry Sándor dr.-t.

Választási elnök helyetteséül, egyszersmind a III. szavazatszedő küldöttség elnökéül Steinhardt Mór dr.-t.

II. szavazatszedő küldöttség elnökéül Köpf János dr.-t.

Helyettes elnökök: I. Ring Béla dr.-t, II. Szalay Károly dr.-t, III. Varjassy Lajos dr.-t.

Választási jegyzőül, egyszersmind az I. sz. szavazatszedő küldöttség jegyzőjeül Schütz Henrik dr.-t.

II. szavazatszedő küldöttség jegyzőjeül Bókényi Arisztidet.

III. szavazatszedő küldöttség jegyzőjeül Csiky Ödön dr.-t.

Helyettes jegyzők: Szabó Frigyes dr.-t, Kádas Lajos dr.-t és Sugár Károlyt.

Vita az alelnöki állás körül.

A központi választmány tagjai helyesléssel vették tudomásul a javaslatot, azonban a határozat kimondása előtt szót kért Vizer Lajos és azt az óhaját fejezte ki, hogy az egyik helyettes elnöki állásra a függetlenségi párt kötelékébe tartozó választópolgárt válasszon a bizottság.

Ennek ellentmondott Tedeschi Viktor és kijelentette, hogy a polgármester javaslatát fogadja el, mert abba még a legrosszabb akarrattal sem lehet pártoskodó tendenciát belemagyarázni. A tisztikar működését a törvények irányítják, esküt tesznek és a nevek garanciát nyújtanak arra, hogy a választók szabadon nyilváníthatják akaratukat.

Vizer indítványát Múlek dr. vette pártfogásába. Nem lenne méltányos, — ugymond — ha a III. küldöttség elnökét nem abból a pártból választanák, mely, ha nem is mondom, hogy a többséget alkotja, de elég tekintélyes. Remélhető, hogy a függetlenségi párthoz tartozó alelnök szintén pártatlan lesz.

Szalay Antal szintén ilyen értelemben szólalt fel és a tapintatoságra akart eleget tenni azzal, hogy az egyik alelnöki állást a függetlenségi párt emberével óhajtotta betölteni.

Vizer Lajos Avaffy Imre dr.-t ajánlotta az állásra. Szavazásra bocsátotta a polgármester a kérdést és a bizottság hat szóval három ellen, változatlanul fogadta el a fentebb ismertetett javaslatot és a névsorban felsoroltakból alakította meg a választás tisztikarát.

A bizottság ezután a szavazatszedő küldöttségek hivatalos helyiségeit jelölte ki és meghatározta, hogy a három kerületbe beosztott választók melyik küldöttség előtt adják le szavazatukat.

Hol történik a szavazás?

A szavazásra a városház földszinti délnyugati sarokterme (bejelentő hivatal), a földszinti északnyugati oldalterme (számvevői hivatal) és az emeleti délnyugati sarokterme (anyakönyvi hivatal) lesz berendezve.

A délnyugati emeleti szavazatszedő helyiségben (anyakönyvi hivatal) szavaznak az első kerü-

senki sem követelheti a férjétől, hogy mindjárt az első éjszakát házon kívül töltsen. En ugyan megvetem a sablonokat, de ennyire eredeti még sem kívánok lenni.

Az asszony: De hát mit akar tőlem? Még jobban meg akar zavarolni?

A báró: Pardon, ez a kifejezés szigorú.

Az asszony: Ha nem kotródik, van még fegyverem. Ne kényszerítsen a legvégsőre. Igaz, hogy a zsebében van az ötezer korona, melylyel a váltóját rendezheti. De én, a maga helyében, nem mernék ily vakmerő lenni. Őt elfelejti, hogy arról a váltóról mindent tudok.

A báró: Azt is főleg, hogy a váltó hamis. Ha jól értem, följelentéssel fenyegetődzöl.

Az asszony: Le fogják tartóztatni. Becsukják.

A báró: A botrány rád is árnyékot vet. Én a férjed vagyok, szokjál már ehhez a gondolathoz, ami tulajdonképpen a te ötleted. Te kerestél férjet négy, uszkve öt órai időtartamra. Az meg az én folytatólagos ötletem, hogy ezt az állapotot holtomiglan, holtodiglan kívánom véglegezeni.

Az asszony: Eh, mit nekem a botrány? Annál biztosabban és annál hamarabb lefolytatják a válópert. Érti, barátom, nekem csak arra volt szükségem, hogy férjes nő legyek. Megvallom, ez csak egyik szeszélyem. Mindenesetre inkább költséges, mint szükséges, de hát ilyen szeszélyem támadt és én megengedhettem magamnak ezt a luxust.

A báró: És főleg báróné akartál lenni. Méltóságos asszony. Mi?

Az asszony: Nos igen! Mit guanyolódik? Nem megfizettem érte? — De valóban esedékszem kell, hogy eddig is megtértem magam mellett. Utoljára és határozottan felszólítom, megegyezésünkre való szigorú hivatkozással, hogy — távozzék!

A báró: Lehetetlen. Nem kacagtatom ki magam!

Az asszony: Micsoda? De hiszen úgy is tudják, hogy maga csak egy kibérelt férj, egy stróman. És maga is jól tudja, hogy ezzel tisztában vannak néhányan, legalább is a barátaim...

A báró: Éppen azért, mert tudom, nem mozdulok. Azt hiszem, az utcán sétálnak, lesve, mikor távozom és mikor nevéthetnek rajtam. Nos, nem fognak rajtam röhögni. Sőt, kiadom a cselédségnek a rendeleit, hogy azokat az urakat többé nem fogadjuk, őket be ne bocsássák. Egyáltalán, senkit az én engedelmem nélkül. Senkit sem! És te nem léphetsz ki a küszöbön soha, az én beleegyezésem nélkül. Ezt, kérlek, vedd tudomásul. A férjed vagyok.

Az asszony: Micsoda? A férjem? Egy megfizetett... csirkefogó.

A báró: Látod, kérlek, erről cseveghetünk és ez az a kényes pont, amit magam is tisztázandónak vélek. Nem mondom, hogy nem fizettél meg. Azt sem mondom, hogy a váltó

nem hamis. De ki miatt mentem tönkre? Ki miatt hamisítottam váltót? És, tudj meg mindent: ki miatt kártyáztam hamisan? Te miattad! Te miattad! Mindenkit meghaligattal... csak engemet nem! De a pénzemet, az ajándékaimat elfogadtad! És vegül, megaláztál. Egy ajas, hivany szerepet bíztál ream.

Az asszony: Hazudik! Hazudik! Én nem kértem magat erre. Többen jelentkeztek. Csupa szivesség volt tőlem, hogy epen magát választottam. Gondoltam, hogy hadd lásson egy kis készpénzt. És maga így halálja meg a jószágomat! Arra pedig, hogy miattam költök, nem hivatkozzék. Könnyelműségért csak saját magának tartozik felelősséggel. Mi voltam én magának? Csak urugy a könnyelműségre, melyeket bizonyára nekem is elkövetett volna.

A báró: Meglehet. De nem erről van szó. Te nem szivességből választottál ep engem a férjednek. Hanem a bárói címért. Mert a többi jelentkező csak paraszt enekörász volt.

Az asszony: És ha így is van? Adtam ötezer koronát. A válópert után meg ötöt adok. Talán keves?

A báró: Hát nem érted? Én szeretlek. Más módon nem bírtam volna a közeledet fűszerezni. Törtém a fejemet, hogyan tenetnék magamévá. És im, a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy nálul vételezzék. Egy komoly házassági tervet nem fogadtal volna el

letben a következő utcákból összeirt választók: Apponyi Albert-körút, Aulich Lajos-utca, Andrássy-tér, Árpád-tér, Asztalos Sándor-utca, Attila-tér, Atzél Péter-utca, Bathány-utca, Bem-utca, Booskay-tér, Boczkó-utca, Bercsényi-utca 1-től 12. számig, Csernovits Péter-utca, Csiky Gergely, Chorin Áron, Damjanich, Darányi, Deák Ferenc, Eötvös-utca, Erzsébet királyné-körút, Fábrián-utca, Falcrákó hely, Flórián-, Ferray-, Hajó-utca, Hák-tér, Három veréb-utca, Hasszinger, Heim Domokos, Hunyadi, Jókai-tér, Kazinczy, Kápolna, Knežich Károly, Kinizsi, gróf Károlyi, Kölcsény, Könyök, Koszoru, Lahner György, Lázár Vilmos, Lipót, Lovarda, Lujza-utca, Ovár-tér, Ovár-utca, Pöltenberg Ernő, Rövid, Salacz, Simonyi, Sárosi, Sina-utca, Szabadságtér, Szarvas, Szentpál, Szentpéter-tér, Tabajdy Károly, Teleky, Thököly Imre-utca 1-től 12. számig, Thököly-tér, Weitzer, Vörösmarty, Zoltán- és Zrínyi-utca.

A földszinti délnyugati szavazatszedő helyiségben (bejelentő hivatal) szavaznak a II-ik kerületben következő utcákból összeirt választók:

Arany János, Tehén-utca, Béla, Bóros Bóni-tér, Desseffy, Dezső, Dobó, Dohány, Edelsbacher-utca, Erdély-ut, Erzsébet, Farkas, Fábrián László, Ferdinánd-utca, Ferenc tér, Gaál László, Gizella, Karolin, Kalász, Kis-utca, Kiss Ernő, Kossuth, Lehel, Leiningen Károly, Lenkei, Lövész, Belv. Magyar, Maros, Munkácsy Mihály, Nádor-utca, Nagyvárad-ut, Nagy Sándor, Orczy, Ormay Norbert, Belv. Part-utca, Belv. Pécskai-ut, Pólt. Pécskai-ut 1-től 14. számig bezárólag, Perényi-utca, Radnai, Simándi-ut, Schweidel József, Széchenyi, Szél, Szőlő, Szt.-László, Tél, Török Gábor, Török Ignác, Urbán Iván-utca, a Választó-utca a Magyar-utca a Vágóhid-utcaig terjedő részének a Belváros felé eső oldala, Varjassy József utca, Vásár-tér, Verbóczy, Vécsey, Weselényi, Zimándi, Zsidótemető- és Zsófia-utca.

Az északnyugati földszinti oldalteremben levő szavazatszedő helyiségben (számvevő hivatal) szavaznak a III-ik kerületben a következő utcákból összeirt választók:

Andrényi Károly, Akác-utca, Alsómarospart-sor, Angyal, Aranykéz, Árok, Baross Gábor, Bajza, Bercsényi (22. számától) Bethlen Gábor, Borju, Borona, Botond, Csálán, Csálai, Csatorna, Cserép, Csokonai, Csutora, Gáj Csorda, S. Csorda, Demeter, Dugonics, Eke, Fácán, Fejsze, Félkerék, Fürj-utca, Gizella-tér, Görbe, Gyár, György, Határ, Homok, Haszár, Illés,

Ilona, S. Iskola, Jubász, Kapa, Kálmán, Kasza, Kelemen-utca, Kelemen-tér, Kismolnár, Kosár, Közép, S. Koszoru, Kovács, Kúta-utca, Kurtosi-ut, Kut, Lajos-utca, Gáj Legelősor, E. Legelősor, F. Magyar, Margit-utca, Marospart-sor, Marostáj, Mihály, Mély, Mező-utca nyugati oldala, Miklós, Mikolai Bertalan, Moesár, Mikes Kelemen, Névtelen, Nyul, Oláh, Oravil, S. Part-utca, S. Pécskai-ut, P. Pécskai-ut 15-től, Péter, Rét, Róza, S. Rövid, Sarló, Szeglet, Simon, Sörbár, Süveg-tér, Szerb, Szekeres, Szoros-utca, Szent János-tér, S. Tehén, Temető, Gáj, Templom, Töltés, Trombita, Thököly Imre (Halász) utca 12. számától végig, Gáj Uj, Sága Uj, Vádaskürt, Vágóhid, Vajda, Sarkad, Választó, Erzs. Választó-utca, Vásár-tér, Vendel, Vilmos, Virág, Völgy-utca és az összes külhatárbeli tanyák.

A választási eljárás reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Egyéb intézkedések.

A szavazás a választói igazoló lap előmutatása mellett nyilvánosan előszóval történik, azonban igazolójegy nélkül is lehet szavazni.

Az igazoló lapok csak a személyesen jelentkező választóknak adatnak ki és pedig a Belváros, az Erzsébet, Sarkad és Újteleg külvárosi választóknak folyó év május hó 28., 30. és 31. napjain d. e. 9 órától d. u. 1 óráig a városház emeleti tanácstermében, a Sága, Poltura, Gáj külvárosi és a tanyai választóknak ugyancsak a fentebbi napokon és időben a Gáj külvárosi rendőrszolgálati hivatal helyiségeiben.

A választás napján, azaz folyó év június hó 1-én az igazoló lapok a városház előtt felállított sátorban fognak a személyesen jelentkező választóknak kiadni.

Az I-es kerületiek piros, a II-ik kerületiek fehér, a III-ik kerületiek zöld színű igazolójegyet kapnak.

A szavazó helyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a jelöltek bizalmiférfiai, a szavazók személyazonosságának ellenőrzésére kirendelt hatósági közegek és a jegyzők mellé kirendelt irnokok s a szavazásra engedett választók és az elnök által engedéllyel ellátott egyének lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel, vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazatszedő helyiségekbe csak azok bocsátanak be, akik igazoló lapjukat felmu-

tatták, — vagy akikre nézve az igazoló lap hiányában a városházi bejáratoknál felállított hatósági közegek igazolják, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékében bennfoglaltak.

Arad szab. kir. város tanácsához megkezesést intéznek, hogy a három szavazatszedő helyiségbe a választók személyazonosságának ellenőrzésére 2-2 hatósági közeget rendeljen ki és tegye meg a szükséges intézkedéseket a szavazatszedő helyiségek berendezésére.

Az aradi kir. törvényszék elnökét megkezesik, hogy az Aradon lakó esőbe esettek névjegyzékét megküldeni sziveskedjék.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 12

Szirmabessenyő: Haller József gróf munkapárti ellen a függetlenségi Kossuth párt Kubik Béla volt főispánt léptette föl.

Miskolc: A miskolci déli kerületben Serényi Béla gróf munkapárti ellen Leitner Adolf dr. demokrata jelöltet támogatja a függetlenségi párt. Az északi kerületben Bizony Ákos Kossuth-párti és Lipcsey Ádám dr. munkapárti között lesz igen heves harc.

Edelény: Winkler Bertalan dr. járásos, munkapárti jelöltnek eddig nincs ellenjelöltje.

Dédes: Hebrony József dr. Kossuth-párti volt képviselőt újból jelölték, de Hebrony előbb bejárja a községeket a csak azután fog nyilatkozni, hogy elfogadja-e a jelöltséget. A munkapárt jelöltje Borbély Lajos gyárigazgató.

Pápa: Antal Géza dr. theol. akadémiai tanár munkapárti és Hoitsy Pál Kossuth-párti jelölt küzd a mandátumért. A város legnagyobb része Antal Géza mellé sorakozik.

Ugod: Jákó Géza munkapárti és Csóti Géza volt Kossuth-párti képviselő a jelöltek. A kerületi papság, amelyhez mint Csóti község plébánosa, az egyik jelölt, Csóti Géza is tartozik, valósággal fanatizálja a katolikus, többnyire a sváb ajku választókat s ezeken a helyeken a másik jelöltet közáporral fogadták.

Veszprém: Öváry Ferenc dr.-nak, a város volt képviselőjének nincs ellenfele.

Somlyóvásárhely: A munkapárt jelöltje Magyar Károly dr., ellenfele pedig Malonyai Tamás függetlenségi párti.

Enying: Szász Károly, aki munkapárti programmal lépett fel Bakó Józseffel szemben, már sok helyen elmondta programbeszédjét s körutját a héten végleg befejezi. Az enyingiek igen hidegen viseltetnek Bakó iránt, amiért nem csatlakozott Justh Gyula pártjához.

Zirc: Véssey József függetlenségi és Holicser Géza munkapárti a jelöltek. Nagy és heves küzdelemre van kilátás.

Szolnokdobokamegye választókerületeiben a munkapárt jelöltjei a következők: A dési kerületben: Desbordes Ernő nagybirtokos, Szamosújvárott: Mártonffy Márton udvari tanácsos, a magyarlaposi kerületben: Illosvay Lajos műegyetemi tanár, a nagyiklodi kerületben: Montbach Imre nagybirtokos, a betleni kerületben: Bethlen Pál gróf, a széki választókerületben: Inczédi Samu báró. E kerületekben a választások június 1. és 2-án lesznek.

Püspökkladány: Domahidy Viktor, a nádudvari kerület munkapárti jelöltje 11-én tartotta programbeszédét.

A végvecsei kerület nemzeti munkapártjának 100 tagu küldöttsége érkezett ma a fővárosba, hogy a kerület mandátumát felajánlja Benedek Dezső kir. tanácsosnak.

Nagykárolyból jelentik: Károlyi József gróf dr. pártonkívüli függetlenségi jelölt tag-

és ezért sohasem jutott az eszembe, hogy megkérjem a kezdet. Kikoszoráltál volna.

Az asszony: Nos, ebben nyugodt lehet.

A báró: Hanem ez a komédia kapóra jött. Nos én, azt, amit te komédiának szántál, komolyan veszem. Komolyan, mert szeretlek.

Az asszony: Undorodom öntől.

A báró: Nem hiszem. Csak félreismeresz. Igyekezni fogok szerelmedet és becsületedet kivívni. Azt akarom, hogy szeress és tisztelj!

Az asszony (gunyosan kacag.)

A báró: Hogy tisztelj, mint gardáját a cseléd. Hogy szeress és imádj, térdencesuszva imádj és csókold a kezemet!

Az asszony: Na, elég. Már nem mulattat, hanem untat. Mars ki.

A báró: Még sohasem szerettem senkit. Ne tagadd. Pedig te szerelemre és megalázkodásra vagy teremtve. Ha te egyszer valakit megszeretsz, a hűséges kutyája leszel! És tudom, hogy engem fogsz szeretni. Engem. Aki ezt megérdemlem. Mert határtalanul szeretlek. Megbocsátok neked mindent.

Az asszony: Megbocsátani? De uram, én szerepet cserél...

A báró: Megbocsátom hitvány mulatod. Megbocsátom a vétkeidet. Csak szeres. Nézd, férj és feleség lettünk, ne legyenek titkaink. Valld be, hogy szeretni, szívből és lélekből,

még senkit sem szerettem. Valld be, hogy udvarlód közül, a sok közül, engem azért nem hallgatál meg, mert féltél, hogy megszeretsz. Féltél, hogy a szíved rabjává leszel. Valld be...

Az asszony: Oh, ez felháborító! (Göröcsösen zokog.)

A báró: Be kell vallani mindent. Tördelmes ösztönös mosdatja meg a lelkét. Valljak? Én hallgatom. Hallgatom arról, amit esztesz. Fenyegetsz a hamis váltómmal? Bírószág elő akarsz küldeni? Hiszen nem mersz. Nem, mert szeretsz, mert féltesz és félted magadat, a hűségodat, mert a bírószág előtt az is kiderülne, hogy én nem vagyok báró.

Az asszony (kítőre): Beestelen! Szélhámoss!

A báró: Csendesesen! Ezt a felháborodást nem hiszem el. Igenis, te jól tudtad ezt. Nagyon jól. Hát ne bolygassuk ezt a kérdést.

Az asszony: (kimerülten az izgalomtól, hevesen zokog.)

A báró (hozzámegy, simogatja a haját): Látnod, mily kegyetlen az élet! Olykor elbánnak azokkal is, meggyötri azokat is, akik az élet mestereinek képzelik magukat. (Csókolja a nyakát.) Sajnálak! És sajnálom magamat. Oh, ha tíz esztendő előtt találkozhattunk volna!

nap mintegy 2000 választópolgár jelenlétében a városháza előtti téren mondotta el programbeszédét.

A dunaszerdahelyi kerület egyik képviselője, Szerdahelyi Henrik dr. Wágner Károly dr. utján táviratban kért lovagias elégtételt a „Pesti Hírlap“ szerkesztőjétől, a személye és választói ellen intézett támadás miatt. A sértésen felzudult választók jelöltjüknek elégtételt adtak azzal, hogy a „Pesti Hírlap“ból egy példányt elégették s a papírharmvakat a tó vizében szétszórta. — Nagyvázaszyból azt a hirt jelentették tegnap, hogy ott Perczel Móric visszalépett és Bogyay lépett fel Justh-párti programmal. Illetékes helyről jelentik, hogy Bogyay nem tagja a Justh-pártnak, a kerületben fel sem lépett s a választók lelkesedéssel sorakoznak Perczel zászlója alá.

Nyitrai jelentik: A nyitrai választókerület nemzeti munkapártjának egy nagy küldöttsége Crausz István főispán vezetésével felkereste ma Thuróczy Vilmos v. b. t. t. volt főispánt és felajánlotta neki a kerület jelöltségét. Thuróczy a jelöltséget elfogadta és programbeszédjét pünkösd hétfőjén mondja el.

Batthyány Tivadar Várady Károly függetlenségi jelölt támogatására Tassra érkezett. Batthyány fogadására a választók nagy számban gyűltek össze. A községbe való bevonulás igen fényes volt. Várady Károly megnyitó beszéde után Batthyány Tivadar lelkes beszédben vázolta a politikai helyzetet. Fejtegette az országnak a gazdasági önállóságához és a nemzeti bankhoz való jogát és Várady Károlyt a polgárság bizalmába ajánlotta.

Földrengés Bécsben.

Erős földrengések a Semmeringen.

Távirati tudósítás.

Arad, május 12.

Bécs városa tegnap éjjel hirtelen megmozdult. Évek óta nem emlékeznek rá, hogy a föld megingott volna és tegnap este 9 óra 17 perckor egyszerre hatalmas lökések mozgatták meg a város minden porcikáját. A földrengés északról délre haladt és a meteorológiai központi intézetben pontos feljegyzéseket készítettek róla. Olyan erős volt a rengés, hogy a seismografikus készülék tüje is kiesett. Minden kerületben nagy lett a rémület. A lakásokban a falakon függő képek megmozdultak, könnyebb tárgyak leestek a falról, kis asztalkák felbillentek. Éjféliz sem a mentőegyesületen, sem a tűzoltóságon nem tudtak semmit nagyobb balesetokról és anyagi kárról.

Bécsből jelentik: Lapjelentések szerint a tegnapi földrengés az egész Semmeringen és a Wechsel-hegy környékén mindenütt érezhető volt. Gloggnitzban rendkívül heves földrengést éreztek. A földmozgás körülbelül négy-öt másodpercig tartott.

Az órák megálltak és sok tárgy a földre esett. Számos lakásban a mennyezet megrepedt. A lakók rémülten az utcákra futottak és az éj egy részét a szabadban töltötték. A földrengés ereje és mérve túlhaladta az eddigi földrengéseket.

Budapestről jelentik: A királyt ma reggel értesítették a földrengésről a Várban. Ő felsége meglepődve érdeklődött az eseményekről és örömeinek adott kifejezést, amint hallottia, hogy emberéletben nem esett kár.

Bécsből jelentik: A tegnapi földrengés a semmeringi szállodák falait is megrengette. A szállodák vendégei kiszaladtak az előcsarnokba és úgy érezték, mintha az épület azonnal összedőlne. A földrengést nagy zivatar, egy fél

óraig tartó folytonos villámlás és jégeső követte.

A Rex-Alpokból jelentik, hogy ott nagy forgószél és hatalmas zivatar dühöngött, közben pedig a lakosok többször megismétlődő földlökéseket éreztek.

ELTÜNT

százharmincezer koronás váltó.

Az aradi törvényszék hirdetménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 12.

Az aradi királyi törvényszék hirdető tábláján ma különös tartalmu hirdetményt függesztettek ki. A bíróság felhívást intéz, hogy a hirdetményben meghatározott időn belül jelentkeznek az, akinek birtokában vannak a Halmay Andor aradi földbirtokos által kibocsátott és Tagányi Sándor dr. ügyvéd által elfogadott 130.000 korona értékű váltók. Amennyiben a váltóbirtokos a váltók lejáratától számított 45 napon belül nem jelentkezik, a bíróság a váltókat semmisnek fogja kimondani. Együttal megtiltotta a bíróság az elfogadónak, hogy a megsemmisítési eljárás befejezéséig a váltókra bárkinek fizetést teljesítsen.

A nagy értékű váltók rejtélyes és eddig még ki nem derített módon vesztek el. A váltók eltűnésének történetét a következőkben ismertetjük:

1910. február 20-án Halmay Andor földbirtokos megjelent Tagányi Sándor dr. ügyvédnél és előzetes megbeszélés alapján négy váltót állítatott ki:

Egy 25.000 koronáról szólót 1910. június 20-iki lejáratral;

egy 45.000 koronáról szólót június 24-iki lejáratral

egy 45 000 koronáról szólót június 28-iki lejáratral;

és egy 15.000 koronáról szólót június 30-iki lejáratral.

A váltókat Schwartz Aladár, Tagányi dr. könyvelője állította ki és mint kibocsátó Halmay Andor, mint elfogadó és forgató Tagányi Sándor, Schwartz jelenlétében írták alá. A váltók „saját rendelet“ re szóltak, vagyis Halmay volt rendeltvényesként megjelölve. Kiállítás után a könyvelő átadta a négy váltót Halmaynak, aki magához vette és hazaérkezve, megőrzés végett átadta pénztárásnak Grumáz Gerőnek. Grumáz a váltókat a többi irományokkal együtt elzárta a pénztárba.

Közeledvén a lejárat, Schwartz ezelőtt egy hónappal figyelmeztette Grumáz pénztárost a váltókra. A pénztáros Halmayval együtt kivette az iratokat, azonban legnagyobb elképpadására a váltók nem voltak az okmányok között. Felkutatták a pénztárt, a szekrényeket, keresték a váltókat mindenfelé, de hiába. A nagyszegű értékpapírok nyomtalanul eltűntek. A keresés Tagányinál is hasonló eredményre vezetett. A váltók nem voltak sehol.

Miután a váltókat sehol se sikerült felfedezni, Halmay Andor ügyvédje, Köpf János dr. utján keresetet adott be a törvényszékhez, amelyben a megsemmisítési eljárás folyamatba tetelét és végeredményben a váltók megsemmisítését kéri. E keresetre tette közzé azután ma a törvényszék a fentebb ismertetett hirdetményt.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Háztulajdonosok mozgalmái. Felhívjuk a Teleky, Deák Ferenc-, Weitzer János-, Fábián-, Révay-, Kazinczy-, Salacz-, Kölesy-, Batthyány-, Széchenyi-, Csiky Gergely-, Ferdinánd-, Szent László-, Karolina-utcák és a Ferenc-tér összes ház és telektulajdonosainak figyelmét arra, hogy e hó 13-án, pénteken délután 5 órakor gyűlést tartunk, amely alkalomból a fentebb megnevezett utcák és terek összes ház- és telektulajdonosainak mindennemű panaszát, kívánságát és sérelmét megbeszélés tárgyává tesszük. A fentebb körülírt lakáskörület speciális ügyeinek letárgyalása kívánatossá teszi, hogy az ülésen az érdekelt háztulajdonosok minél nagyobb számban jelenjenek meg s épen ezért van szerencsénk a gyűlésre az összes érdekelt háztulajdonosokat meghívni, tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e a szövetségnek, vagy sem. A gyűlést pénteken délután 5 órakor tartjuk meg az aradi ipartestületen (Erzsébet királyné-körút 16. sz.) lévő hivatalos helyiségünkben s arra az összes ház és telektulajdonosokat ezúton is meghívjuk. Lukácsy Lajos s. k., elnök.

(*) A magántisztviselők tisztelgése Andrényni Károly bárónál. Az aradi magántisztviselők egyesületének küldöttsége Bódy Bódog elnök élén a napokban tisztelt gyoroki Andrényni Károly bárónál, a magántisztviselők egyesületének örökös tiszteletbeli tagjánál, hogy őt bárói rangra emelése alkalmából üdvözlje.

Bódy Bódog elnök, a küldöttség vezetője a következő szavakkal üdvözölte Andrényni bárót.

— Mélyen tisztelt Méltóságos báró ur, szeretve tisztelt barátom. A legmagasabb helyről téged ért rendkívüli kitüntetés alkalmából egyetünk választmánya minket bizott meg azzal, hogy üdvözlünk. Nem lettél te külön ember ezzel a kitüntetéssel, mert már eleve kiváló tulajdonságaid a kereskedelem és társadalom kimagasló egyéniségévé avattak. Összefoglalva a te puritán gondolkodásodat, tudjuk, hogy előkelő rangod sem fog semmi tekintetben sem változtatni egyéniségeden, van azonban eme kitüntetésnek egy igen jelentékeny vonatkozása mi reánk nézve, kik a kereskedelemhez tartozunk, előismerése ez legmagasabb helyről a tisztességes hazafias munkának. Azzal, hogy te ilyen kitüntetésben részesültél, részesülnek ebben az ország összes kereskedői is. A te egyéniséged kiváló tulajdonainak köszönhetjük ezt és azt kívánjuk, hogy további munkálkodásodat a kereskedelem és társadalom terén siker koronázza, adjon az ég ura neked kitartást és hosszú életet ehhez, a baba és családod javára. Bódy Bódog elnök eme megkapó üdvözlő szavaira Andrényni báró meghatottan válaszolt és ez alkalommal bővebben foglalkozott a magántisztviselők jelenlegi szociális helyzetével is. Rámutatott arra a tarthatatlan állapotra, amely jelenleg a magántisztviselőknek, mint a magyar társadalom intelligens rétegének, nyugdíj nélkül osztályrészül jut, — ugymond — mint az aradi magántisztviselők egyesületének tagja, tudatában vagyok kötelességemnek, ha a magántisztviselők összesége e kérdés tekintetében összetart, úgy remélem, hogy kölcsönös munkálkodással sikerülni fog nekünk a magántisztviselők kötelező állami nyugdíjbiztosítását már a legközelebbi kormányprogrammá tenni.

Andrényni báró e nagyjelentőségű szavait a küldöttség tagjai megéljeneztek.

(*) Iparpartolás. Az aradi iparvédő szövetség intéző bizottsága elhatározta, hogy a rendes havi gyűléseken kívül minden pénteken délután 6 és 7 óra közt a mérnök-egylet helyiségében bizalmas értekezletet tart, melyen a szakasportok tapasztalatait és munkáját tárgyalja, a szükséges teendőket megbeszéli és a célirányos javaslatokat előjegyzi. Az első ilyen értekezés e hó 13-án lesz. Kéri a tisztelt tagoknak minél nagyobb számban való szíves megjelenését.

(*) Az Aradi Nőtisztviselők Egyesülete holnap, 13-án este fél nyolc órakor Deák Ferenc-utca 30. szám alatt lévő helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a t. választmányi tagok szíves megjelenését kéri az Elnökség.

Erők tömörítése.

A miniszterelnök audienciája. Miniszterek beszéde.

Távirati tudósítás.

Arad, máj. 12.

Mindazok, kik a komoly munkát nak barátai, egyesüljenek a nemzet javára: ez a jelszó, mely a nemzevezéreinek ajkán elhangzik. Ezt hirdetik a miniszterek programbeszédekben, ezt köti lelkére minden magyarnak Tisza István.

A választási küzdelem zajából mindjobban kialakulnak az erőteljes munkapárt körvonalai.

Az egész ország izgalomban várja a választásokat, melyeket a munkapárt győzelmére készítenek elő maguk a kormány tagjai.

Ma érkezett távirataink a következőkben számolnak be a nagy küzdelem előzményeiről:

Minisztertanács.

Budapestről táviratozzák: Ma délelőtt tíz órakor minisztertanács volt, amelyen Hieronymi Károly és Zichy János minisztereken kívül az összes miniszterek jelen voltak. A minisztertanács, amelynek jegyzőkönyvét Skerlecz Iván vezette, folyó ügyekkel foglalkozott és tizenkét óra után ért véget.

Khuen miniszterelnök a királynál.

Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a minisztertanács után félegy órakor külön kihallgatáson jelent meg a király előtt.

A miniszterelnök a kérdezősködő újságíróknak a következőket mondotta.

— Körülbelül egy óra hosszáig voltam az uralkodónál. Öfelségét igen jó színben és egészséghen találtam. Elsősorban üdvözöltem a kormány nevében Budapestre jövele alkalmából, azután az általános politikai helyzetről tettem jelentést. Legközelebb újra kihallgatásra megyek.

— Mennek-e kihallgatásra a többi miniszterek is? — kérdezte egy újságíró.

— Valószínűleg ők is sorban a felség elé fognak járulni.

— Szóba került-e a kihallgatáson a király boszniai utazásának programja?

— Öfelsége valószínűleg meg fogja nézni a virágkiállítást, de a budapesti tartózkodás részletes programja még nincs megállapítva. A boszniai utról nem is beszélünk, hiszen az még nem aktuális. Majd a 19-iki közös minisztertanács tárgyalja meg azt. Amnyi bizonyos, hogy öfelsége 29-én utazik Szerajevóba.

A miniszterelnök királyi kihallgatása után látogatást tett Daruvári kabinetirodai főnöknél, akit reggel hosszabb látogatáson fogadott.

A kormány és a vidék.

A szerdán elhangzott politikai beszédek nagy határozottsággal és egészen világosan új gondolatot vetnek a politikai diskuszióba, a melynek a legközelebbi jövőben bizonyára sok oldalról lesz visszhangja. Ezt a gondolatot megtaláljuk úgy Zichy János gróf kultuszminiszternek, mint Tisza István grófnak szerdai beszédekben. Mindakét szónok az erők tömörítését ajánlja az eredményes parlamenti munka érdekében. Zichy János nyíltan kijelentette, hogy a munkapárt is, Kossuthék is és a néppárt is egy ponton okvetlenül találkozhatnak és ez: a parlamentnek munkaképessé tétele a Justh-párt kerékkötő törekvéseivel szemben.

Tisza István gróf a néppárthoz szólva hangsúlyozta, hogy a nemzet mindig szabad elvű volt és hogy a nemes liberalizmus a katolikus érdekeket is ápolja.

Zichy János gróf kultuszminiszter beszédétől a magyar vidéki városokat kiváltképpen érdekelni fogja a miniszternek az a kijelentése, hogy a kormánynak főgondja a vidéki városok fejlesztése. A miniszter nem állt meg ennél az általános kijelentésnél, hanem megjelölte azokat az eszközöket, amelyeket a kormány a törekvésében igénybe fog venni. A vidéki városokat kereskedelmi és ipari központokká, kulturális emporiumokká akarja fejleszteni. Ehhez első sorban helyes vasutpolitikát, a kereskedelmi és ipari érdekek intenzív támogatását, a vidéki kulturális intézmények fokozatos fejlesztését és a színházi ügyek megfelelő emelését tartja szükségesnek.

Hieronymi Károly programbeszéde.

Pozsony-ból jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Pozsonyban, mint az ottani I. kerület munkapárti képviselőjelöltje, ma délelőtt tartotta programbeszédét a város háza dísztermében. A programbeszédet a nagytermet zsufolásig megtöltő közönség hallgatta végig. A kereskedelmi miniszter beszédében vázolta a nemzeti munkapárt programját, ami nem más, mint egy akcióképes parlament teremtsége. Vissza kell térni a céltudatos produktív politikához — ugymond. Az a függetlenségi párt, amely a közös ügyeket tagadta, a kormányban megszavazta a kvótát és bement a delegációba. Kísérletet sem tett programja megvalósítására. Ami a gazdasági önállóságot illeti, a most következő országgyűlés az önálló vámterülettel nem is foglalkozhatik, mert ideje 1915-ben lejár, a vámközösség pedig 1917-ig tart. A kérdés tehát most nem aktuális. Már az önálló bank kérdése nagy szerepet fog játszani, de amelyet sem közgazdasági sem jogi tekintetben most felállítani nem tartja kívánatosnak. A választójognak lehetőleg széles körű kiterjesztése mellett van, de szükségesnek tartja, hogy legyenek bizonyos kautelák, amelyek egyrészt a műveltség és gazdasági helyzet, másrészt a történelmi fejlődés folytán megkívántatnak. A miniszter ezután szorosán a tárcája körébe tartozó kérdésekről beszélt és a közlekedés javítását ígérte. Kérte a választópolgárság támogatását. A beszédet hosszantartó lelkes éljenzés és taps követte.

A miniszter után Neisiedler Károly, a II. kerület munkapárti jelöltje tartotta meg programbeszédét. Délben nagyszabású bankett volt.

Zichy János gróf Pécsen.

Budapestről jelentik: Ma érkezett vissza Budapestre Zichy János gróf kultuszminiszter Pécs városából, ahol tegnap programbeszédét tartotta. A programbeszéd után a választók lakomát rendeztek tiszteletére, amelyen a minisztert Perlis Ármán dr., az ottani főrabbi is felköszöntötte. Zichy János gróf a köszöntőre igen érdekes beszédben válaszolt. Kifejtette, hogy miben konzervatív és miben liberális. Azt hangsúlyozta, hogy legfőbb feladatának az ellentétek kiegyenlítését tekinti.

Betiltott nemzetiégi programbeszéd.

Karánsebesről jelentik: Vlád Aurél nemzetiégi képviselőjelölt ma ide érkezett. Párthívei lelkes fogadtatásban részesítették, de programbeszédét nem tarthatta meg, mert a rendőrség azt, a hetivásárra való tekintettel, betiltotta.

Nagyszébenből jelentik: Szkore községben Vajda Sándor, román nemzetiégi jelölt programbeszédet akart tartani, de Bokros Emil főszolgabíró a gyűlést feloszlatta, mert a gyűlés

színhelyére egy tízméteres román nemzeti zászlót hoztak a választók.

A radikális szerbek bukása.

Justhék fegyvertársai, a radikális szerbek, mint előre látható volt, vereséget szenvedtek a most folyó egyházkongresszusi választásokon.

Ez a vereség bizonyára kihatással lesz a képviselőválasztásokra is. A kongresszuson eddig a szerb radikálisoké volt a többség. Ez a többség azonban most megsemmisült. Zágrábból azt jelentik ugyanis, hogy a horvátországi szerb kerületekben már megtörtént a választás és a 38 horvát kerületből 32 az önálló és 6 a radikális szerbeknek jutott. Minthogy pedig összesen 75 kerület van és a magyarországi 37 kerület közül is igen sok az önálló szerbeké, ennek folytán a választás sorsa már eldöntöttnek és a radikális szerbek bukása befejezett ténynek tekinthető.

A keresztényszociálisták a néppártban.

Budapestről jelentik: Már többször volt szó róla, hogy a néppárt ellenére alakult keresztényszociálista párt bomladozik és hogy ismét közeledik az anyapárthoz. E hír komolyságára vall, hogy Giesswein Sándor, a párt alelnöke és alapítója, visszalépett a néppártba.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: A koncert, szimf. Góthék vendégjátékával. (B. bérlet.)
Péntek: Tánccs húszárok, operett. Komlóssy Emma vendégjátékával. (C. bérlet.)
Szombat: Vándorlegény, operett. Komlóssy Emma vendégjátékával. (A. bérlet.)

* Komlóssy Emma. Ma este érkezett meg Komlóssy Emma, az országos hírű primadonna, hogy megkezdje négy estére tervezett vendégjátékát. Első fellépése pénteken lesz a Tánccs húszárok című operettben, amelyet az ő ragyogó tehetsége segített diadalra az aradi színházban. A többi főszereplő a következő: Sz. Rontay Boriska, Kun Irén, Benkóné, Beregi, Leövey, Boda, Delli és Polgár. — Komlóssy Emma négy vendégszereplésére a jegyek előre válthatók a színház nappali pénztáránál.

* A karszemélyzet jutalomjátéka. E hó 17-én lesz az utolsó előadás a téli színházban. Ezt az estét a karszemélyzet jutalomjátékára rendezi az igazgatóság. Színpadra kerül a Luxemburg grófja Nyáray Antallal és Sz. Nagy Rózsival, a szegedi színtársulat kiváló művészeivel a főszerepekben. Juliettet ez alkalommal először játssza Kun Irén.

* A föld története. Pekár Gyula francia forradalmának előadása óta egyetlen darab sem találkozott olyan osztatlan tetszéssel, mint Király Pál természettudós az Urániában most előadásra kerülő darabja, A föld története. Délután a tanuló ifjúság, este pedig a felnőttek előtt olvassa fel szenzációsan érdekes darabját maga a kiváló szerző. Hangulatos leírásban ismerteti a szerző a föld geneológiáját, a csillagokat, a naprendszert, mindezeket vonatkozásba hozva földünkkel. Megismerjük a fejlődésen eddig elvont problémáit, mind a legkönyebben megérthető formában elébünk tárva. Semmi nagyképű tudományos elavultság, hanem a világos elmének témája iránti szeretete és magyarázó zsenije nyilatkozik meg Király Pál művében. Valósággal mohó érdeklődéssel figyeli a közönség a nagyszerű előadást, melynek illusztrálására a szerző csupa művészi vetített és mozgófényképet gyűjtött össze. Király Pál páratlan sikert aratott darabját pénteken este mutatják be utoljára. 241

Mikszáth Kálmán a választóihoz.

Miért vállal mandátumot?

Távirati tudósítás.

Arad, május 12

Mikszáth Kálmán ismét disztzeni fogja a magyar parlamentet. Mandátumot vállal. Mármaroszigeten munkapárti programmal lép fel. Ma tisztelegtek nála a választói és a szoros író rendkívül érdekes beszédben nyilatkozott újabb politikai szerepléséről, melyhez a kedvet és vágyat Tisza István grandiózus politikai agitációja adta meg.

A mármaroszigeti választókerület 50 tagu küldöttsége ma délelőtt tisztelegte Mikszáth Kálmánnal, hogy neki a választókerület jelöltségét felajánlja. Mikszáth a küldöttségnek a következőket mondotta:

(Tisza István példája.)

Igen megtisztelő rám nézve, hogy olyan messziről felfaradtak. Egyszerűen és minden frázis nélkül kijelentem, hogy a jelöltséget elfogadom. Még pedig nem mint egy odaváló lap írta, kénytelen-kelletlen, hanem nagy szeretettel, örömmel és olyan hosszú időre, amint csak lehet. Ugy, hogy nincs az országban az a cím, pedig igen sokféle cím van, amit a mármarosi képviselői címmel felcserélnek, feltéve persze, hogy megválasztanak. Volt idő és ez inkább az otthonvalóknak szól, mikor vissza akartam vonulni. Ugy gondoltam, hogy mikor az egész ország párt és valláskülömbőség nélkül szeretettel ünnepel, legstilszerűbb lesz, ha örökre elvonulok nyugodt berkeimbe. De mikor hallottam magam körül napról napra a harci zajt, láttam amint a vezér tündöklő sisakja hol itt, hol ott bukkannak fel és hogy újra kibontotta a zászlót, nem volt elég ellenálló erőm. Igen köszönöm, hogy olyan szeretetteljesen nyújtottak erőt, hogy én is a harcélén lehessenek. A győzelem a sors kezében van. Ha a fegyver igazságában, célunk nemességében volna, akkor már nyugodtan alhatnánk, de így munkára fel!

(A képviselőház feladata.)

A küldöttség tagjai meghívták Mikszáthot ebédre, amelyen felköszöntő közben a következőket mondta:

— Minthogy a jelölés kérdésénél tartunk, nem tartom elvesztegetett fáradságnak, ha néhány szót szölok arról a különösen utóbbi időben kidomborodó bizánci szagu nyavalyáról, amely a kerületeket elfogta, arról a magyar jellemmel meg nem férő nagyzással, hogy minden kerület minisztert, vagy államtitkárt akar jelöltjéül. Szinte lihegve keresnek ilyent, hogy a biztos tervet megismerjék. Mintha a sulyok és mértékek csak akkor jöhetnének számba, ha az állami pecsét rajtuk van. Holott épen a miniszterek és államtitkárok azok, akik a lokálpatriotizmus ingó deszkájára rá nem léphetnek, mert kötelességük az egész lakosságot támogatni, gyámolítani. Ezer megfigyelő szem ereje irányul rájuk, úgy, hogy még ha akarnának, akkor se tehetnének semmit. A lokálpatriotizmus inkább azt hozná magával, hogy a választók reverzalist vegyének a jelöltjüktől, hogy nem vállal miniszterséget, vagy államtitkárságot. Mert az egyszerű képviselő nagy szorgalommal, sok utánjárással, mint a csóka, sok fényeset horhadt össze városra számára. De meg különben is a városok emelésére most már más metódus van, mint régenta. Akkor egy-egy oligarchia képződött a városokban, a körül csoportosult a gazdagság. Akkor kipattantotta Stephenson az igazi Leviant, a mozdonyt és ez összekapcsolta a kisebb helyeket a nagyobbakkal. Még a Deak Ferenc

politikája idejében is divat volt vasutakkal emelni a vidékek jólétét. Ma csak az szolgálja igazán a városát, aki a közös hazát szolgálja. Város és vidék együtt virul, vagy együtt pusztul a hazával. Ugy van ez, mint a spanyol legenda tartja, hogy mikor a gyermek Jézus nőni kezdett, vele együtt nőtt a köntöse is.

A mármarosiak népszerű jelöltjüket az egész lakoma alatt szeretettel ünnepelték.

A sajtó becsülete.

★

Hát ilyen is van? kérjük valami bátor-talan, félénk, de örvendős kíváncsisággal. Hát van a magyar sajtónak becsülete? Hát részesülnek valami megbecsülésben Magyarországon azok az emberek, akik velőt szarító, tüdőt sorvasztó lázas éjjeli munkában, keserve, kínódásos robotban viszik előre a kulturát és terjesztenek világosságot oly helyeken és oly agyakban, amelyek nélkülük talán örökre jótétek és a kulturától érintetlenek maradnának? Hát számításba jönnek Magyarországon a hetedik nagyhatalom egy-szerű katonái, akik modern Zeüsként nap-nap után új senkiket emelnek ki az ismeretlenség homályából, amíg maguk elhagyottan, névtelenül hullanak el abban a nagy csatában, amely az emberi javak legértékesebbjéért, a kulturáért folyik. És még egyszer kérjük, mert szinte hihetetlennek, szinte álomszerűnek tűnik: hát van a magyar sajtónak becsülete?

Van. Tegnap óta van. Találkozott egy ember Magyarországon, még hozzá politikus, történelmi névnek a viselője, a nemzet sorsát intézők egyike, aki nem a magyar vezényszóró, — és bármily hihetetlennek hangozzék is — nem az önálló bankról beszélt, hanem a magyar sajtóról és megadta a sajtónak azt a tiszteletet és azt a nagybecsülést, amelyet csak egy kiváló gondolkodású és nemesszívű kultúremler adhat. Aki tisztában van azzal, hogy országok sorsát nem a nagytüdejű, frázispuffogó politikusok, hanem a kis éjjeli műhelyek apró kovácsai döntik el és aki a távolba néző európai tekinté-vel biztosan látja, hogy a nemzetek fejlődését ezek a sápadt, becsült mellű cingár legénykék viszik előre. És aki tudja, hogy ami kis kultúra van ebben az ezer és egy bajtól agyongyötört, hátramaradt országban, ahol zseniális írók és országos nevű költők kénytelenek letörödni a redakció gyalutalan asztalai mellé, mert különben akár éhenhalhatnának — hogy azt a kulturát az újságíró teremtette meg, akiről megvetéssel, lebecsüléssel, vagy a legjobb esetben is szánakozó elnézéssel szoktak megemlékezni azok, akik az újság nélkül soha, egész életükben egy pillanatra sem emelkednének ki a jól megérdemelt szürke ismeretlenségből.

„Becsüljük meg az újságíró! Emeljük az újságíró társadalmi állását és akkor lesz elég ereje, hogy kivethesse magából azokat az elemeket, amelyek nem méltók hozzá és akadályozzák magasztos hivatásában.” Sulyos szavak és sulyos szemrehányások néhány sorban. De megvallhatjuk, teljesen helyén vannak a magyar társadalommal szemben. Avval a társadalommal szemben, amelynek képzeletében a színész még ma is bohózkodó, vándorkomédiás, az újságíró pedig kócos haju, piszkos gallérú, lump, naplopó. Vagy még rosszabb. Revolverező, mások becsületében gázoló gyáva orvtámadó. Akitől félni kell, de akit szívünk mélyéből megvet-hetünk, lenézhetünk és lebecsülhetünk.

Tisztelt társadalom! Mit is mondott Zichy János gróf? Adjuk meg a kellő tiszteletet a sajtónak. De ez nem elég. Támogatnunk is kell ezt a sajtót úgy, amint az elvárható oly emberekől, akiknek egyedüli kulturigényét az újság elégíti ki. Támogassuk a sajtót, hogy az támogathassa a maga embereit. Egy oly országban, ahol a legeiterjedtebb lap is csak 70.000 példányban jelenik meg, a legtöbb pedig csak tengődik, nem lehet osodálni, hogy a tisztességes újságírók közé egy-egy kétes egzisztencia is befurakodik, aki aztán visszaél a hatalmával. 70–80 forintért nem lehet mindig munkát és tisztességet is vásárolni. De egy miatt követ dobni a többire és kifizetett mellet hirdetni nagy garral, hogy a magyar sajtó korrupt és revolverező, legalább is nem őszinte dolog. Zichy János gróf meglátta ezt és felemelte ellene a szavát. Ebben az országban, ahol a politika körül forog minden, nagy sulya szokott lenni a miniszteri szónak. Kíváncsian várjuk, így lesz-e most is. Reméljük, hogy igen!

—6—

Kétlelkű gyermek.

Nyolc esztendőös gonosztevő.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 12.

A ma reggeli fővárosi lapok megírták, hogy Falk Richard fővárosi gyógyszerész hásonnevű nyolc esztendőös fia, aki a Bajnok-utcai elemi iskola II. osztályának tanulója, múlt hét csütörtökjén eltűnt szüleinek Miksa utcai lakásáról és azóta nem tudják hol tartózkodik. Az eltűnt fiutól ma rendkívül érdekes dolgokat közöl velünk fővárosi tudósítónk:

A fiu, mióta eltűnt szülei lakásáról, utcai suhancok társaságában csavarog a fővárosban. Az ifju Falk Richardnak, aki szüleinek egyetlen gyermeke, jó nevelésben és kitűnő ellátásban volt része. Az iskolában a legkitűnőbb tanuló volt és magaviseletből is mindig példás és dicséretes osztályzatot kapott. Olyan kedves és behizelgő modora volt, hogy mindenki az első találkozássra megszerette. A fiu rendkívül vallásos volt, aki este lefekvés előtt három-négy óra hosszat is imádkozott.

Szinte hihetetlen, hogy ugyanez a gyermek milyen kegyetlenül boszúálló volt. Tavaly egy iskolatársának boszúból kicsavarta a kezét. Játék közben valami felett összeverekedtek, de szétválasztották őket. Két hétig nem látták egymást, de mikor két hét múlva találkoztak, a kis Richard nekiesett iskolatársának és úgy kicsavarta a kezét, hogy amputálni kellett. Szülei persze jól elverték, de nem sirt, azt mondta, hogy legalább jól megbohosulta magát.

Ennek a fiúnak lelki megnyilatkozásai a lélekbuvár megfigyelésére méltók. El tudott keseregni egy csirke sorsa felett, amelyet ebédre készítettek. Másnap pedig leöntött egy kutyát petróleummal és meggyújtotta. Mikor már eleget gyönyörködött az állat kínjaiban, leöntötte vízzel. Azután nyugodtan bement a szobába és tovább játszott. Másnap mikor a kutya hulláját megtalálták, el nem árulta volna, hogy ő ölte meg. Tavaly Visegrádon, ahol nyaraltak, összefogdosta a békákat és felnyársalta őket, aztán elment a templomba és órák hosszat imádkozott.

Roppant alattomos fiu volt. Ha észrevette, hogy figyelik, megváltozott még az arca is. Jóságos volt, aki utolsó krajcárját is szétosz-

totta a gyerekek között, az utolsó falatját is odaadta volna társainak. Máskor meg a székényről letörte a zárat pénzt lopott és azt pajtásaival eltorkoskodta.

Hogy a gyermek roppant élénk és színes fantáziája rossz utra ne terelődjék, nem engedték sokat olvasni és az újságokat elrakták előle, de ő ellopta az újságokat és a nyolc esztendőes gyermek élénken érdeklődött például a Hofrichter-ügy iránt.

A szülők most aggódva keresik gyermeküket, de nem tudnak rátalálni. Mikor eltűnt otthonról, hideg, viharos idő volt, hogy az emberek télikabátban is fáztak, a fiún pedig csak egy könnyű nadrág és kabát volt, felsőkabátját otthon hagyta.

Az elbujdosott gyermeket egész sereg fővárosi detektív keresi, de eddig nem tudtak rátalálni. Pedig alig mulik el nap, hogy iskolatársai ne újságnak az apjának, hogy látták az utcán. Valami utcai kamasszal szokott együtt eszavargogni. S a zsebe állandóan tele van pénzzel. Egy kis fiú a Szondi-utcai mozi előtt látta ácsorogni s mikor megkérdezte, hogy mit csinál, azt felelte:

— Mulatok. Gyere be, érted is befizetek. Van ám pénzem. És csakugyan a zsebe tele volt ezüst pénzzel.

Az aggódó apának persze fogalma sincs, hogy a fiú miért szökött el. Naphosszat járkál a városligetben, hogy a szökevényt felfedezze s az a terve, hogy ha rátalál, valami szigorú nevelőintézetbe fogja beadni.

Terka, Odry Lehel és Edvárd király.

— Visszaemlékezés. —

*

Régen történt, az 1878. évi párisi világkiállításkor.

Odry Lehel, a magy. kir. Opera feledhetetlen nagy művésze, aki most Aradon lakik, többet magával szintén engedett a csábító alkalomnak s elutazott Párisba. A Trocadero és az Eiffel-torony környékén felütött világvásár csodáival csakhamar betelt és társaságát elszakadva, a maga szakállára tanulmányozta a modern Bábelt.

Bolyongása közben természetesen eljutott a Bois de Boulogne-ba is. Minden szépség közt a szép nők vonzották leginkább. S vadidegen létére a káprázó szeme előtt kocsin elrobogó, lóháton elvágató s gyalogosan elhaladó parisienneseket, inkább „l'art pour l'art” mint valami érdekes kaland reményében, vette szemügyre.

A fásor kocsiútján az elegáns fogatok véget nem érő sora vonult el. Odry Lehel egy platánfához támaszkodva gyönyörködött. Egyszerre, a fényes hintók között is feltűnő pompás kocsiból, osodaszép hölgy hajolt feléje és keztyűs kezével ntegetett neki barátságos üdvözlést.

A magyar művész meglepetten nézett körül, hogy lássa, kit illet a megtisztelő köszöntés. De a hölgy hátrafordulva a távolodó kocsiiban, két kezéből hallócsövet formálva kiáltotta magyarul:

— Odry ur! Jó napot, Odry ur!

Odry azt hitte, hogy álmodik. Azt hitte, hogy a ragyogó szépségű nők látásától tulhevíült agya hallucinál. De nem maradt ideje a töprenkedésre. A fogat kivált a kocsisorból, megfordult, a mellékfásorban jött vissza és Odry előtt megállt.

— Jöjjön ide Odry ur! — kiáltotta a rejtélyes hölgy. Jöjjön, jöjjön.

Operánk akkori „Don Juan”-ja nem volt valami félszeg ember, de a különös helyzet mégis zavarba ejtette és habozva ment a kocsihoz.

Az elegáns fogat elegáns urnője mosolyogva nyújtotta keztyűs kezét:

— Odry ur! Nagyságos ur! — Hát csakugyan nem ismer, — kezét csókolom!

Ez a megszólítás valami régi, régi emlék visszhangját kelté föl a művész lelkében. Mintha nem a világáros legelőkelőbb találkozó helyén, hanem egy bácskai falu nemesi kuriáján hallaná ezt a hangot. Kissé félénken, vontatottan kérdezte:

— Terka!... Te lennél, Terka?

— Hála istennek, csak hogy rám ismert! Persze, hogy én vagyok — kezit csókolom!

— De hát hogy lehetséges az... hiszen te az apámék szolgálója voltál és most...

A szép Terka nagyott nevetett.

— ... Ugye megváltoztam? Ez a toille! Ez a fogat!

— Magyarázd meg...

— Ez nagyon hosszú história. Legyen szrencsém a palotában, majd mindent elmondok.

Ezzel megmoudta a lakócsimét és elhajtatott. Még messziről is visszafordult s integetve kiáltotta:

— De jöjjön ám... Kezít csókolom!

A Champs Elysées egyik legkacérabb palotájához vezette Odry Lehel a parfümös névjegy. A kapuban nagy botos portás fogadta s bizta egy strimflis inasra a látogatót. Süppedő szőnyeggel borított széles lépcsőn, tükrök és délszaki növények közt jutottak az emeletre, ahol már egy másik lakáj várta és vezette a szalonba.

Mig az inas ezüst tálcán bevitte a névjegyet, Odry kedvére körültekintethet. Mindenütt gazdagság, lukszus, bőség, pompa... ha talán nem is a legkifogástalanabb izlés.

De egy pár pillanat múlva feltárult az ajtó és igéző pongyolában előtte állt — Terka.

— Jaj, csak hogy eljött — kezit csókolom.

Aztán vendégét maga mellé ültetve, elmondta a történetét. Banális história. A szép és szegény magyar leányok története. Szűk volt neki is a bácskai falu, a nagy városba vágyódott. Pestre jött, meglátták — elszerették. A többi aztán magától ment. A szokott uton-módon kijutott Párisba...

...Ott aztán belejutott a magasabb, sőt a legmagasabb demimonde-ba. Nagyon magasrangu barátai voltak és ezek között egy, akit az összes pajtásai irigyeltek tőle — az angol trón várományosa.

— Ő vette ezt a palotát! Fogatot tart nekem! Mindent ad, amit szemem-szám kíván. Olyan aranyos jó ember!

Nesztelenül nyitott ajtót az egyik lakáj. Terka boszusan nézett rá. Sugva mondta a szolgál:

— Son Altesse Royale!

Terka felugrott:

— O fensége! Ugy-e megboosát... kezét csókolom!

Ő ezt csak mondta, de Odry bucsuzól csakugyan meg is csókolta azt a finom kis kezét, melyen nem látszott meg, hogy valamikor mosott, sikált a bácskai Odry-kurián.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Korom György, róm. katolikus főkantor, május hó 12-én, délelőtt tíz órakor, életének 69 ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. A temetése 13 án délután fél 6 órakor lesz a Minorita rendház palotájából.

INZULTUS

az osztrák képviselőház elnöke ellen.

Egy képviselő sértő levele.

Távirati tudósítás.

Arad, május 12.

Az osztrák parlament legutóbbi ülésének vége felé Breiter képviselő és Pattai dr. elnök között rendkívül heves összeütközés támadt, amelynek azután a mai napon egy váratlan utójátéka lett. Breiter tegnap Pattai dr.-hoz levelet intézett, azzal a felszólítással, hogy az elnök változtassa meg vele szemben való viselkedését, mert ellenkező esetben „egy közvetlen és érzékeny rendreutasítás által fogja őt megtanítani az elnöki tárgyilagosságra.”

Elnök és képviselő szóváltása.

A Breiter és Pattai dr. közötti konfliktus előzményei a következők:

Breiter képviselő a Ház legutolsó ülésében formális kérdést intézett az elnökhöz, amelyben szóvá tette azt a rendreutasítást, melyben őt Pattai dr. elnök az utóbbi ülések egyikén részesítette. Breiter azt a hangot, amelyet az elnök vele szemben használt, illetlennek nevezte s azt kérdezte tőle, hogy hajlandó-e jövőben elnöki minőségében más modorban eljárni. Pattai dr. erre ezt válaszolta:

— A kérdést intéző képviselő ur háromszoros súlyos illetlenséget követett el, amikor...

Breiter ez ellen egy közbeszólással tiltakozott, amire az elnök idegesen közbevágott:

— Csend legyen!

Erra Breiter és az elnök között a következő párbeszéd fejlődött ki:

Breiter: Mit jelent az, hogy csend legyen?

Pattai dr. elnök: Őa csendben fog maradni, amikor én válaszolok!

Breiter: Őa legfeljebb megkérhet, hogy csendben maradjanak, de nem engedek magamnak parancsolni.

Pattai dr. elnök (folytatva): Breiter képviselő ur tehát háromszoros illetlenséget követett el. Először, amidőn a multkor egy, az elnökhöz intézett kérdést arra használt föl, hogy olyan képviselőket támadjon meg és sértégesen, akik akkor nem védekezhettek...

Breiter közbeszól: De igenis, hogy védekezhettek!

Pattai dr. elnök: ... Másodszor, mikor egy újabb kérdésben hivatatlanul megbírálta az elnök rendreutasítását, s harmadszor, amikor ugyanazt tette, s nem szégyenlette az elnököt sértetgni. Tiltakozom az elnök auktoritásának ilyen megsértése ellen.

A fenyegető levél.

Az utolsó ülészak eme kínos jelenete újabb fázisához ért. Ugy látszik, hogy különösen a „nem szégyelte” kitétel volt az, amely Breitert, akinek ez a kifejezés csak az újságokból jutott tudomására, az elnökhöz intézett fenyegető levél megírására bírta.

Ez a maga nemében páratlan levél következőképen szól:

Nagyságos uram! Miután a tegnapi ülés végén rendkívül nagy lármá volt, csak a mai újsághírekből jutott tudomásomra, hogy Ön a kérdésemre adott válaszbán a neveletlen hangon kívül egy oly kifejezést is használt, amelyet fölnevelt ember szájába nem esz.

Kénytelen vagyok tehát Önt teljes nyomtatékkal arra kérni, hogy az illemszabta formákat velem szemben épügy megőrizze, amint ezt minden más képviselővel szemben teszi.

Rendkívüli módon sajnálom, ha ön tovább inkorrekt magatartása által engem arra kényszerítene, hogy önt az elnöki tárgyilagosságra egy közvetlen és érzékeny rendreutasítással megtanítsam.

Annak biztos reményében, hogy ez az utolsó figyelmeztetés nem lesz eredménytelen, vagyok egyébként kész hiva:

Breiter Ernő,
képviselő.

Lovagias megtorlás.

Pattai dr. ma reggel kapta meg Breiter levelet, amelyet Stölzl és lovag Paum képviselő.

szelők jelenlétében bontott fel, s egyúttal megbizta a két képviselőt, hogy elégtételt szerezzenek a levél tartalmáért.

Bécsből jelentik: A képviselőház elnökeinek segédei nem is tárgyaltak a sértő levelet küldő Breiter képviselővel. Kijelentették, hogy az elnöknek nincs szüksége elégtétel szerzésre Breiteről, mert az nem is képes elégtételt adni. Arra céloztak ezzel, hogy Breiter a parlamentben évekként elszórt súlyos visszaélésekkel vádolta meg Molnár főhadnagyot, aki őt provokáltatta. A képviselő segédei nem tartották szükségesnek az elégtétel adását, mert felük a főhadnagyt személyében annál kevésbé sértette, minthogy nem is ismerte és csak tárgyi okok alapján kötelességét teljesítve, mondott róla bírálatot. Beesületbírószág is tanácskozott ez ügyben és az is igazolta a képviselő eljárását.

Breiter ma délután az elnök segédeit provokáltatta. Legérdekesebb a dologban az, hogy Pattai maga sincs megelégedve segédei eljárásával.

A keresztényszocialisták, akik elvi ellenségei a párbajnak, azt akarják, hogy holnap az összes pártok szavazzanak bizalmat az elnöknek.

Breiter, aki erélyes, kötelességtudó, bátor férfiú, arra törekszik, hogy az őt megillető elégtételt bármi úton megkapja az elnöktől.

HIREK.

Csernoch János dr. püspök Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 12.

Szent-Gellért első csanádi püspök utóda, Csernoch János dr., kilencszázezer katolikusnak főpásztor, legfőbb kormányzója és papja holnap délután érkezik Aradra, ahol fényes ünnepségek között készülnek fogadni az aradi katolikus egyház hívei és a város polgárai.

Először lép Arad földjére hivatalos főpapi funkcióik teljesítése céljából a püspök, aki bizonyára a hit ígét az emberszeretet, a béke és a türelem hármasságában fogja hirdetni.

Magas egyházi méltóságán kívül személyét is megillető tiszteletet talál majd Aradon, ahol a leghatalmasabb egyház vezérei csak a felekezeti egyetértést, az emberi szeretetet és testvériséget prédikálták mindig.

A fogadtatást rendező bizottság a következő meghívót boesátotta ki:

Méltóságos és főtisztelendő Csernoch János dr. megyéspüspök és Németh József felszentelt püspök urak a bérálás szentségének kiosztása végett f. évi május hó 13-án, pénteken d. u. 4 órakor városunkba érkeznek, mely alkalomra Aradváros közönségét tisztelettel hívjuk meg.

A fogadó bizottság a Minorita-palotában gyülekezik, honnan d. u. fél 4 órakor indul az állomáshoz s onnan a Szentháromság szoborhoz tér vissza.

Ö méltóságai tiszteletére f. évi május hó 16-án, hétfőn déli 1 órakor a Fehér Kereszt-szálló nagytermében diszebed lesz, melyre Aradváros közönségét, urakat és hölgyeket egyaránt tisztelettel meghívunk. Egy teríték ára 6 korona. A diszebeden résztvevők jegyüket Maresch Gyula, Hoffmann Antal urak üzletében, a katolikus körben s a róm. kat. plebánia hivatalban vehetik át.

Felkérjük Aradváros közönségét, hogy ö méltóságai tiszteletére házaikat a bevonulás irányában felleobogózni sziveskedjenek.

A fogadtatás részletei a következők:

Pénteken, e hó 13-án: Erkezés délután 4 órakor a vasutnál, fogadja a város és megye törvényhatósága, a Katolikus Kör s az Oltár-egyesület küldöttsége. Bevonulás a Szentháromság-szobor előtti sátorhoz és onnan a templomba, ahol a papság fogadja. Délután 6 órakor a megyés püspök résztvesz a májusi ájta-

tosságon. Azután a katonazenekar hangversenye a püspök lakása előtt. Este 7 és fél órakor dalárda-szerenád a püspök lakása (Minorita-palota) előtt.

Szombaton, e hó 14-én: Délelőtt fél 9 órakor szent mise, utána a megyés püspök felavatja az aradi női Mária-kongregációk tagjait. Délelőtt 11 órakor a papság, hivatalok és testületek tisztelgése a püspök előtt. Délután 4 órakor a püspök megjelenik az aradi Mária-kongregáció ünnepségén az Ipartestület dísztermében.

Pünkösd vasárnapján, e hó 15-én: Reggel 8 órakor szent mise, utána a bérálás szentségének kiosztása. Este 6 órakor a püspök részt vesz a májusi ájtatosságon.

Hétfőn, e hó 16-án: Reggel 8 órakor szentmise, utána az összes iskolák róm. kat. növendékeinek megbérálása. Déli 1 órakor a Fehér Kereszt-szálloda első emeleti nagytermében diszebed.

— A király Budapesten. Budapestről jelentik: A király reggel már fél hatkor dolgozóasztalánál ült, fogadta titkárainak jelentéseit és mikor meghallotta, hogy Bécsben tegnap este földrengés volt, részletes jelentést kért erről. Hat óra tájban a király lement a várkertbe és a gyönyörű reggeli időben hosszabb sétát tett. Ezután az udvari kápolnában csendes misét hallgatott. A király a délelőtti folyamán kihallgatáson fogadta Schreiber Viktor altábornagyot, Budapest hadtestparancsnokát. Holnap háromnegyed tízkor általános kihallgatást ad az uralkodó. Szombaton több napi tartózkodásra Budapestre érkezik Konrád bajor herceg és Gizella főhercegnő. Délután a király egy órai sétát tett a várkertben.

— Aradmegyeiek adománya Tisza Kálmán szobrára. Karton Aladár Borosjenőről a következő adományokat küldte hozzánk; ezeket mi már rendeltetési helyére juttattuk; felküldtük Budapestre a Tisza Kálmán szobor-alapra:

Fülöp Gy. Géza dr. Borosjenő 10 korona.

Csillag Ignác dr. Borosjenő 10 korona.

Gyarmathy Ernő dr. Borosjenő 20 korona.

Étes Géza dr. Bokszege 10 korona.

Karton Aladár Borosjenő 10 korona.

Borosjenői takarékpénztár 25 korona, összesen 85 korona.

— Unitárius istentisztelet. A nem régen alakult aradi unitárius egyházközség pünkösd másodnapján d. e. fél 12 órakor urvacsora osztással egybekötött istentiszteletet tart a lutheránusok József főherceg uti templomában, melyet e célra a testvér protestáns egyház nevében Frint Lajos lelkész készségesen engedett át. Az istentiszteletet József Miklós budapesti unitárius esperes tartja, s azon felekezeti különbség nélkül részt vehet mindenki. Istentisztelet után közös ebéd lesz a Fehér Kereszt éttermében. A kiváló szónok hírében álló esperes vasárnap este a 7 órai gyorsvonattal érkezik Aradra, s a pályaudvaron a presbitérium tagjai fogadják.

— Szerb kongresszusi választások Aradon. Az aradi szerb esperességi kerület ma népes gyűlést tartott Aradon. Ezen a gyűlésen, amelyet a szerb templom tanácstermében tartottak meg, megválasztották kongresszusi tagokul Pandurovics Mésa battouyai plébánost és Pility Mladen mérnököt. Ezek a liberális csoport jelöltjei voltak. A radikálisok vereséget szenvedtek. Pandurovics munkálkodására hívta föl a tagokat; Kovács Milos aradi tanító is hasonló szellemű beszédet mondott. A gyűlésen elmondott többi beszéd az igazolást, hogy az aradi esperességi kerület annak a politikai pártnak szolgálatába szegődött, amely a munkát irta zászlajára.

— Az aradi főrabbi. Az aradi zsidó hitközség képviselőtestülete ma ülést tartott, amelyen többek között foglalkozott a főrabbiszék betöltésének kérdésével is s elhatározták, hogy Rosenberg Sándor dr. örökébe Vág-völgyi Lajos dr. rabbit ültetik. Vág-völgyi dr. mindenképpen rászolgált erre a kitüntetésre. egyéni tulajdonságai: nagy tudása, szerénysége, szimpatikus érintkezési modora, békességes világnézete ugyszólván predesztinálják őt arra a magas tisztségre, amely egy nagy hitközség tagjainak szellemi irányítását, lelki művelését, a hitélet fejlesztését öleli föl.

A képviselőtestület üléséről ezt a tudósítást közöljük:

Az aradi zsidóhitközség képviselőtestülete Nemess Zsigmond elnöklésével ma ülésezett, amelyen foglalkoztak a felejthetetlen emlékü Rosenberg főrabbi sírján emelendő mauzoleum ügyével. Elhatározta a képviselőtestület, hogy az összes izraelita egyesületek bevonásával széleskörű mozgalmat indít a mauzoleum emelése érdekében és a Chorin meg Steinhardt-mauzoleumoknak megfelelő hatalmas díszes emléket készíttet az elhunyt főrabbi hantja fölé. Azt is elhatározták, hogy az idei évfordulón nagyobb szabású gyászünnepély keretében áldoznak Rosenberg emlékének. Szóba került azután a főrabbi szék betöltése. A képviselőtestületnek csaknem teljes számban megjelent tagjai egyhangulag úgy nyilatkoztak, hogy Vág-völgyi Lajos dr. tartják legmértékűbbnek arra, hogy Rosenberg utódja legyen és őt fogják előterjeszteni a jövő hónapban megtartandó általános közgyűlésnek. Az összes főlázalók a legnagyobb elismerés és dicséret hangján nyilatkoztak Vág-völgyiről s ezért el is határozták, hogy a főrabbi tisztséget, pályázat mellőzésével, vele töltik be.

— Barabás Béláné sátra a gyermeknapon. A pünkösdünnep alkalmával megtartandó gyermeknapok nemes munkájából Barabás Béláné is ki akarja venni a részét. Az országos gyermekvédő liga aradi hölgyválasztmányja felkérte Barabás Bélánét, hogy egy urnánál szintén működjön közre s ismert nemesszivűségével vegye ki részét az igazi jótekonyságból és csináljon propagandát a legnemesebb és legtisztább eszmének. Barabás Béláné örömmel tett eleget a felhívásnak és kijelentette, hogy testestől-lelekestől, szíves készséggel fog fáradozni a gyermeknapok érdekében. Barabás Béláné sátrában még a következő hölgyek fogják a gyűjtést végezni:

Hegedűs Lászlóné, Barkó Ferencné, Jakabffy Zoltánné, Steiner Jakabné, Steiner Ferencné, Lőcs Rezsőné, Ötvös Dánielné, Fischer Irén, Mayer Miksáné, dr. Priegl Istvánné, Nachtnébel Ödönné, Vizer Lajosné, Simon Karolin, Steiner Etelka, Vojtek Ilonka, Ötvös Andrea, Kiss Ilona, Reiber Karola, Priegl Irén, Vizer Márta, Priegl Margit, Szalay Ilonka.

— Megszökött örült. Megírtuk tegnapi számunkban, hogy Marosi Sándor dr. elmebajos esztergomi ügyvéd, akit Budapestre, a Lipótmézei tébolydába akartak szállítani, valamelyik közbeeső állomáson megszökött kísérti elől. Most egy esztergomi távirat nyomán arról értesülünk, hogy Marosi Sándor hazament Esztergomba. Az elmebajost a budapesti mentők szállították be a tébolydába.

— Házasság. Ifj. Mayer Antal nyomdász e hó 14-én, szombaton délután fél 4 órakor tartja esküvőjét a Minoriták templomában Rieger Sándor ismert aradi vendéglős bájos leányával, Rózsikával.

— Csödbe jutott a Wettenstein-szanatórium. Alig van egy esztendeje annak, hogy Budapesten megalakult a Wettenstein-szanatórium részvénytársaság. Wettenstein József dr. ugyanis megtalálta ellenszerét a tüdővésznek s tüdő-szanatóriumot csinált. A részvénytársaság meg is alakult, egy millió alaptőkével kezdett hozzá a funkcionáláshoz. A Margitszigeti szanatóriumot özönével keresték föl a tüdőbetegek. Wettenstein a legjobb uton haladt ahhoz, hogy milliomos legyen. Hogy a betegek is épen ilyen rohamosan haladtak volna a gyógyulás felé, az már nem olyan bizonyos. Tény az, hogy egyszer hatósági emberek jelentek meg a szanatóriumban, azon az alapon, hogy a szérumban forgalombahozatalára nem kapott engedélyt. A konfliktusok azóta napirenden voltak a részvénytársaság és a hatóságok között, a végén törésre került a dolog s a szanatóriumot bezárták, a betegeket pedig kilakoltatták. Egy idő óta nem hallatszott hír a nagy port fölvert Wettenstein-ügyről, amíg végre most a Magyar Kereskedők Lapja „belföldi fizetéseketlenlések” című rovatában a szanatórium részvénytársaság csődjéről számol be. Az erről szóló közlemény szövege szerint így hangzik:

A Wettenstein dr. Szanatórium r.-t., (VI., Bulyovszky u. 5.), mely 1909-ben alakult 1 millió K alaptőkével, fizetési zavarokba jutott. A vállalat már ugyszólván alapítása óta csak nehézségekkel teljesítette fizetéseit, amelyek növekedtek, mikor a Wettenstein-féle szérumban használata miatt a hatóságokkal gyűlt meg a baja, ami rengeteg költséget okozott a vállalatnak; a többiek közt a drágán megszerzett és berendezett Margitszigeti szanatóriumot be kellett zárniok. Ezért most alig fog meglepetést keltetni, hogy egyik hitelezője (Martin Gyula és társai) egy 80.000 koronás követelés alapján csődöt kért a vállalat ellen.

— Jánossyné férjhez ment. A Haverda pör legszámalmasabban rokonszenves szereplője két asszony volt: Jánossy Aladárné és Vojtha Antalné. Közös volt a sorsuk az érzéseikben. És a mikor a csunya nagy pör végét ért, csak Vojtháné reménysége vált valóra, csak az ő férje tért vissza a földült családi otthonba. Jánossy, mint az árnyék, követte bűnös szerelme tárgyát, Mariskát. A felesége pedig a Balatonparton várta a véreskező embert, aki nem jött. És a hosszú hónapok sok gyötrelme költötte a szívéből a férje iránti érzelmeit — férjhez ment. Balatonboglárról írják, hogy Jánossy Aladárné csütörtökön délelőtt az állami anyakönyvvezető előtt felesége lett egy ottani uradalmi tisztartónak.

— Elbocsátott bíró. Szegedről írják: Négy évvel ezelőtt Polczner Jenő volt országgyűlési képviselőt szegedi törvényszéki bírónak nevezték ki. A második kerületben Becsey Károlyval szemben Polczner megbukott. Mint régi, függetlenségi embert, bírói állással kárpótolta a vesztett mandátumért Polónyi Géza, a koalíciós kormány első igazságügyminisztere. A kárpótlásnak ez a módja jogászai körökben annak idején feltűnést keltett. Polczner koros ember volt már, amikor bírónak lett. Kissé nehezen is hallott. A telekkönyvi bíróság élére állították s hivatalában harmadfélévig volt, amikor súlyos betegség támadta meg. Már másfél éve nem volt hivatalban. Betegségéből kigyógyult ugyan, de munkát végezni nem szabad. Éppen ezért maga kérte állásától való fölmentését. A kérelmet az igazságügyminiszter teljesítette s az így megüresedett bírói állásra kihirdetik a pályázatot. Polczner Jenőnek nyugdíjjogosultsága nincs, mert kinevezetésekor átlépte a jogosultsághoz szükséges korhatárt. S ami meglehetősen szokatlan, végkielégítést sem kapott Polczner.

— A földéaki támadás. Makóról jelentik: Csánád vármegye közigazgatási bizottsága Jakabffy István főispán elnöklésével ülést tartott. Az alispáni jelentés kapcsán felszólalt Návay Lajos volt képviselőházi alelnök, s kérdezte az alispánt, van-e tudomása a földéaki népgyűlésen történt incidensről, hogy tudniillik őt és társait a fölbujtott néptömeg megtámadta, megdobálta s a gyűlés megtartását lehetetlenné tenni akarta. Návay beszédében gunyosan emlékezett meg az ellenpárról, a mely a népjogok védőjének hirdeti magát s amely ennek ellenére lábbal tiporja a vélemény-nyilvánítási szabadságot. Végül kérte az alispánt, hogy a hasonló visszaéléseknek vegye elejét. Hervay alispán válaszában kijelentette, hogy a zavarokról van tudomása, elítéli, de a hatóság nem felelős érte, mert az ilyen dolgokról előzetes tudomása nem lehet. Különben az alispáni hivatal már előzőleg rendeletet adott ki a közrend megóvása érdekében s ujabban is fog intézkedni. Návay Lajos ingerülten válaszolt s azt mondta, hogy a járási hatóság előzetesen tudott a készülő támadásról, mégsem intézkedett. Az alispán végül megígérte, hogy vizsgálatot indít s a bizottság ezt tudomásul vette.

— Szerelmes volt hatvanötévesztendős nagybácsijába. Debrecenből jelentik, hogy a szomszédos Hadház községben tegnap öngyilkos lett Kovács Margit tizenhatéves leány. Kovács Margit jómódú földbirtokos szülők gyermeke volt s felakasztotta magát. Tettét, mint hátrahagyott levelében írja, azért követte el, mert beleszeretett hatvanötéves nagybácsijába, aki nős ember lévén, nem vehette feleségül. Érdekes, hogy a nagybácsi nem is tudta, milyen halálos szerelmet kellett fiatal rokonában.

— Egy temesvári pénzintézet bukása. Temesvárról jelentik: A belvárosi takarékpénztár bukása igen sok kis egzisztencia károsodását jelenti. Kiderült, hogy a betevők alig kapnak valamit vissza pénzükből. A vizsgálóbíró ma kihallgatta Adler József igazgatót, aki azt vallotta, hogy az intézet mérlegei mindig reálisak voltak. A bukást szerinte az okozta, hogy a temesvári első takarékpénztár és a pesti bankok megvonták a visszafizetést. A főkönyvelő vallomása szerint a bank váltótárcájában nyolcszáz ezer korona értékű váltó van és a betevők nem károsodnak. Ott azonban, ahol jól ismerik az intézet viszonyait, ezzel szemben azt állítják, hogy a passzívák 950 ezer koronára ragasz és az aktívák nem haladják meg a 150 ezer koronát. A betevők legnagyobb része kisiparos és kiskereskedő.

— Bérma ajándékok! A legszebb kivitelben elsőrangú ékszerek, órák, láncok, gyűrűk, stb. Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) kaphatók, — ahol kiváló figyelemmel, szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, felülmúlhatatlan pontossággal és amellet mesés olcsó árak számításával lesz mindenki kiszolgálva. Ajánljuk legmelegebben! 2034

— A Villand-cirkusz szombaton este tartja Aradon első előadását. A világhírű társulat teljesen új műsorral mutatkozik be és négy estén át szórakoztatja az aradi közönséget, amely nagy érdeklődéssel tekint az előadások elé.

— A legszebb és legolcsóbb bérmaajándékot lehet kapni 4 koronától kezdve fölfelé és pedig egy nikell-zsebórát láncsal együtt, továbbá különféle ékszer tárgyakat a legolcsóbb forrásból beszerezvén, a legjutányosabban eladhatók. Szíves próbavásárlást tiszteletteljesen kér. Brandes D., műorás (specialista) Arad, Andrassy-tér 8. sz. 2068.

— Náder J. késműves Arad (Minorita-palota.) Megérkeztek a legjobb hajszűtővasak, ugyanint hajfodorító Marcell és ondolirozók. Ajánljuk a sportolók részére kerek korcsolyáit. Sportegyletek előnyben részesülnek. 1831

— Bérma ajándékok nagy választékban a legizsesebb kivitelben 5 koronától kezdve beszerezhetők Grallert J. és fia ékszerésznél, Andrassy-tér 22. Ez alkalomra rendkívüli olcsó árak! 1921

— Arany, ezüst ékszerek, órák nagy választékban legolcsóbb árak mellett bérmaadásra legalkalmasabban beszerezhetők Igaz Sándor ékszerésznél Arad, Szabadság-tér, Uránia színház-épület. 2116

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, cukorbetegségnél, vörhenyeknél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ártanyviszkereskedésekben és gyógyfürdőkben.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóci Salvator-Forrás-vallást, Budapest, Endrebr. 6.

TARKASÁGOK.

(Nincs jég.) Valóban megtörtént az egyik kávéházban. Egy ur hideg kávé rendelt. Amikor kihozták, megkértolta s dühösen szólt:

— Hát ez mi?
— Hideg kávé, — feleli a pincér.
— Ez közönséges langyos kávé.
— Hja, kérem, most langyos a hideg kávé, mert nincs jég.
A vendég megnyugszik s fizet.
— Tizennyolc a kávé, (már tudniillik krajcár) — mondja a főpincér.
— Hát emelték?
— Emeltünk kérem ássan, mert — drága a jég.

(Az igazgató ezer koronája.) Az egyik budapesti színház igazgatójához beállított tegnap egy ismert nevű ügyvéd, aki több neveletlen bohózat apja, ezidőszent pedig főkortes az egyik fővárosi kerületben. Az ügyvéd általánosságokon kezdte:

— Klikk! . . . Lelkiismeret! . . . Demokrácia! . . . Liberalizmus! . . .

Aztán áttért a részletre:

— Direktur ur, ne sajnálja a pénzt: a demokrácia diadala, adjon ötszáz koronát a párt kortesoéljaira! . . .

És mert az igazgató csöppet se lelkesedett ezért az ötletért, a bohózatíró-kortes még hozzá tette:

— Adjon, adjon, ne habozzék . . . Hát nem mindegy az Önnek, az az ötszáz korona? Vegye ugy, mintha előlegül adná egy megirandó bohózatomra . . . Jó?

Az igazgató a tárcája után nyult, ezer koronát adott át az ügyvédnek és ijedt óvatossággal jegyezte meg:

— De kortescélra, ügyvéd ur! Kortescélra; ne értsük félre egymást . . .

(A sértett hiúság.) Tiznap vendégszereplés után elutaztak Budapestről Reinhardték; most Bécsben teszik próbára, van-e ott is olyan népszerű a német író, a német színész, mint volt a sovén magyarok fővárosában.

Elutaztak, de, hogy a jövő évi viszontlátásig se feledkezzünk meg róluk, hagytak emléke egy apró történetkét.

A trupp egyik női tagja, Dorée kisasszony a hőse. Ez a hölgy tulnan van, messze tulnan van az első virágzás korán, de azért még mindig előszeretettel vadászik a naiva szerepekre. Persze hiába s ilyenkor keservesen kifakad. Pesten is rendezett egy ilyen szecsnát a direktorának:

Villand Testvérek nagy Circusa

Aradon, a Béla-téren.

Szombaton, május hó 14-én külön vonattal érkezik s aznap tartja
Megnyitó Diszelőadását óriási új műsorral.

— Nem türom, hogy folyton mellőzzenek.
Nem vagyok én csak akarki. Kikérem magamnak.
Én végre is egy Dorée vagyok, — jelentette ki
büszkén.

Amire Reinhardt mosolyogva felelt:

— Ja, was nützt Dorée sein, wo an je-
nesse fehlt...

TANÜGY.

(—) Román nyelvű hitoktatás az aradi ál-
lami iskolákban. Az aradi állami elemi
iskolákban a román papnevelő inté-
zet három növendéke látja el a gör-
ög keleti vallású tanulók hittan ta-
nitását. Az iskolák gondnokságától a
tanításért járó tiszteletdíjak kiutalá-
sát kérték. A gondnokság felírt a mi-
niszterhez és fejenként nyolcvan ko-
rona tiszteletdíj kifizetését javasolta.
A minisztérium azonban a tanfelügye-
léség jelentése alapján megtagadta az
utalványozást, mert a hitoktatók a
törvény tilalma dacára román nyelv-
ven végezték a tanítást. A gondnok-
ság ezt a tudomásukra adta. A hitok-
tatók erre azt felelték, hogy az nem
az ő hibájukból történt és a román
nyelvű hitoktatást az egyházi hatóság
rendelte el az aradi állami iskolákban.
A gondnokság ma délután tartott ülés-
sén tárgyalta a tanítók beadványát és
azt határozta, hogy az egyházi ható-
ságot feljelenti a vallás és közokta-
tásügyi miniszternél, kérve, hogy a
törvény határozott rendelkezéseit mel-
lőző hatóságok ellen járjon el.

SPORT.

+ Pünkösdi az Aldunán. A csodás szépségű
Alduna pünkösdi ünnepségei érthetővé teszik azt
a nagy érdeklődést, a mi az Aradi Turista Egye-
sület ez idei kirándulása iránt megnyilvánult. A
kirándulásnak eddig 70 résztvevője van, kik közül
Aradról 24-en, a megyéből és az ország távolabbi
vidékeiről 46-an jelentkeztek. Hogy külföldön is
mily híre van az aldunai csodás alkotásoknak, ér-
dekes megemlíteni, hogy e kirándulásra Wienből
és Münchenből, ma pedig két Budapestben tartó-
zkodó newyorki mérnök is jelentkezett. A kirandu-
lás útvonalát és annak nevezetességeit egy leíró
füzet ismerteti, de ezenkívül a vezetők fogják a
látványosságokat és nevezetességeket ismertetni és
arra a figyelmet folyton felhívni. A kirándulók
14-én, szombaton este 6 órakor Arad állomás
I-II-od osztályú éttermében találkoznak és a 7
órát vonattal indulnak Temesvárra. Temesváron és
Herkulesfürdőben, hol a kirándulók meghálnak, az
egyesületnek tíz fentartott helye van. Ennélfogva
szombat reggel 9 óráig a kirándulásra még jelent-
kezni lehet Ingusz I. és Fia, Bloch H. és Fia és
Kerpel Izó könyvkereskedésében szóval, vagy
táviratilag. A két napra terjedő kirándulás össz-
költsége egyesületi tagoknak 45 korona, nem ta-
goknak 50 korona. E díjban az italokon kívül
minden költség bennfoglaltatik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. J. Rossz vers, nem közölhetjük.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 12

Készáru: Kínálat és vételkedv kielégítő, 10 ezer
nm. 10—15 fillérrel magasabb. Amerika változatlan.

Az árak 50 kilométerenkénti számitva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	5.65—5.66	5.61—5.62
Buza 1910. októberre	10.34—10.35	10.39—10.31
Buza 1910. májusra	11.93—11.94	11.90—11.91
Rosa 1910. októberre	8.15—8.16	8.12—8.13
Zab 1910. októberre	6.45—6.46	6.48—6.49

Zárul 5 órakor.

Centrák hitelrészvény	—	—	—	661.—
Magyar hitelrészvény	—	—	—	822.—
Városi villamos vasúti részvény	—	—	—	304.50
Közüti vasut	—	—	—	721.50

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi május hó 13-án:

C. bérlet.

C. bérlet.

Komlóssy Emma vendégfelléptével:

Táncos huszárok.

Operette 3 felvonásban. Írta: Rajna Ferenc. Zenéjét szer-
zette Szirmai Albert Szép Ernő verseire.

S Z E M É L Y E K:

Hubert Egon	Borghi S.	Dürenstein	Kulcsár L.
Von Flügen	Dolly Lajos.	Erna, felesége	Lászy Ptel.
Von Saarburg	Nagy-ván	Hertha, leánya	Kun Irén.
Canisius	Polgár S.	Dr. Frohloker	Boda Ferenc.
Herma, neje	Benkőné.	Proksch Libor	Leővey Leó.
Thea, leányuk	Komlóssy E.	Ede, fia	Sz. Rontay B.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. május 13-án, péntek:

1. Utazás a Halley-üstökös felé. Színes fant. — 2. A
világ legzebebb vízesései. Színes mozgó. — 3. A viziszár-
nyasok rejtett világa. Természet titkai. — 4. Menekülés
az Etna vidékéről. Legújabb felv. — 5. A Vezuv bűbá-
jos vidéke. Színes mozgó. — 6. Kihalt vulkanok. Színes
mozgó. — 7. Az éjjeli nap. Csodás ujdonság. — 8. A
Ganges partján vezér. Színes mozgó. — 9. A világ leg-
okosabb majma. Humoros. — 10. Vademberek. Színes
mozgó. — Colombó. Színes mozgó. — 12. Ceylon bűbá-
jos szigetén keresztül. Színes.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-60 hely 1 kor., II-80 fill., III-60 fill., IV-40
hely 40 fill., V-40 hely 20 fillér.

Este fél 9 órakor:

A föld története.

3 felv. 130 színesen vetített képpel és 1600 méter szí-
nes mozgófényképpel, szövegét írta és felolvassa Ki-
rály Pal.

Az esti előadás helyárai: I. hely 2 korona, II. hely 1
koro a, III. hely 60 fill., IV. hely 40 fillér.

Vasárnap 15-én és hétfőn 16-án mindkét nap
két nagy ünnepi előadás

d. u. 4 órakor.

Este 8 órakor.

Kedden 17-én nagy bucsu előadás.

Jegyek előre válthatók Bloch H. papírkereskedésében.

2120

NYILTTÉR.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák

és **VALÓDI**

ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-tér 14.

Miután még csak június 1-ig le-
szek Aradon, így a még meglévő
valódi és eredeti

párizsi női kalap

készletemet

igen olcsó árakon

adom el.

Kérem a tisztelt hölgyközönség
szíves látogatását. 1066

K. Ritscher

Ötvös-utca 1, Rozsnyai-ház.

Értesítés!

Tudatjuk a m. t. helybeli és
vidéki közönséggel, hogy az eddig
Boros Béni-tér 3. sz. alatt létezett

kocsigyártó üzletünket

Boros Béni-tér 22. sz. alá

helyeztük át.

Hol készítünk minden e szak-
mába vágó munkákat. 2144

Kiváló tisztelettel

Nádassy és Mészáros,

kocsigyártók.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER

Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1166

Új kézmű és divatáru üzlet

Forray utca 4. sz. alatt. (Sörraktárral szemben.)

Legolesőbb beszerzési forrás mindennemű ruhaszövetekben, mosóárakban, batistokban, nagy rakár váznakban.

2142

Olcsóbb árak, mint bárhol! Kérek próbavásárlást eszközölni.

Kiváló tisztelettel

Lusztig Mór.

7258—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy egy előfordult veszteségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. április hó 23-tól számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságu m. kir. földmívelésügyi ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Arad, 1910. évi április hó 23.

Sarlot,
főkapitány.

Hirdetmény.

A görkoresolyázást úgy életbiztonsági, mint rendészeti szempontból a gépkocsi, valamint a közúti vaspálya közlekedési utvonalaiban, a Szabadság- és Tököl-téri piacteret körülövező kocsiuton, Asztalos Sándor, Hunyady, Forray, Weitzer János, Deák Ferenc, Lázár Vilmos, Fábian és Karolina utcákban, Józsefőherceg, Nagyváradi és Radnai-uton, Andrássy- és Boros Béni-téren ezenel betiltom.

Arad, 1910. évi április hó 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

8376—1910.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvéd hadapród iskolában 1910—1911. tanév kezdetén Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai osztályban betekintethetők.

A pályázati kérvények f. é. július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújtandók be.

Arad, 1910. április 23.

A városi tanács.

870—1910. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az Óvártéren levő régi vágóhid épület anyagának a helyszíni leendő eladása iránt folyó év május hó 14-én d. e. 8 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 500 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi május hó 9-én tartott üléséről.

Gazdasági szék.

Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkra
hivatkozni.

Braun-féle férfi és gyermek ruhák
mélyen leszállított árral kaphatók

FORRAY-UTCA, gr. Nádasdy palota.

2184

Üzletfelosztás folytán az összes üzleti berendezések eladóak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házaslátra,
nevelőre,
fizetvezőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vincsellőre,
kertészre,kulcsárra,
gazdatisztára,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

borot,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,kocsi,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

mindenféle vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Nachtmann gyógyszerész-féle vegy prep.

„Egészségi gyapot
dohányosok számára“

több ízben kitüntetve, szabadalmazva. 2007

Egyetlen szer tudományosan bebizonyítva

nikotin ellen.

Egy csomag ára 60 fillér

prospektussal.

Kapható kizárólag:

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Van szerencsém

a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy május 15-én kiser koszházat nyitok. Főtörvényem lesz, hogy az igen tisztelt fogyasztó közönség megelégedését megnyerjem. Kosztosokat elvállalok házhöz és házon kívül, szíves pártfogást kér Kohn Adolfné, Petőfi-utca 6. sz. 2138

Angol kisasszony

(londoni) jelenleg Aradon lakik, a nyáron át leckéket ad az angol nyelvben. Kazinoy-utca 7. 2097

Eladó

szekrények, ágyak, fürdőkád stb. Rákóczi-utca 10. alatt. Ugyanott eladók építkezésekre igen alkalmas telkek Margit-u 8-4, 1626

Spielmann-féle bódékoan

a Ferenc-téren jó alma nagyban és kicsinyben kapható naponta. Szombat kivételével. 2145

Bérmalas alkalmára!

Ugy egyszerű, mint legfinomabb bőr- és csont imakönyvek igen olcsón kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében Aradon, Andrásy-tér 20. sz. (Fischer-palota). Telefon 385. sz. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. 525

Téglagyárvezető

ki 15 évi tapasztalattal bír, jelenleg alkalmazásban van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, hasonló állást keres. Tudakozódhatni Reisz Vilmos urnál Teleki-utca 8. szám Arad. 2038

Kiadó

közel a főtérhez 2 szoba minden hozzátartozóval. Értekezhetni lehet Kossuth-u. 46. 2099

Jrodistanót,

ki a gépirást perferktül tudja, sürgős belépésre keres. Steiner József műépítész. 2103

Ügyes varrőleányok

jó fizetéssel felvétetnek angol és francia munkára. Ugyanott tanulőleányok is felvétetnek. Tökölitér 7. I. em. ajtó 10. 2135

Eladó.

Az Eötvös-utca 10. számú ház bontásából régi épületek, cserép, lécs és deszkák eladók. Bővebbet ugyanott. 2127

Gyakornokot

vagy fiatal hivatalnokot keresek faüzletem részére. Német nyelv tudása szükséges. Vass József, Uj-arad. 2128

Elsőrendű

bornagykereskedő cég fiatal irodai gyakornokot keres. Irásbeli ajánlatokat „Szorgalmas“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2130

Bérmajándékos imakönyvek

legolcsóbbtól a legfinomabbig nagy választékban kaphatók Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, főútlel Andrásy-tér 16., főútlel Weitzer János-utca. 167

2 modern sarkház

eladó. Egyik 12, a másik 14 ezer korona. Vételhez az egyikhez 2 a másikhoz 3000 K. szükségeltetik. Cím a kiadóhivatalban. 1596

Ha cigarettázik

használon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Modernül berendezett

parkettás butorozott szoba kishozzával, villanyvilágítással, fürdőszoba, esetleg zongora használatlaltal is, katonatiszt részére igen alkalmas, azonnal kiadó Petőfi-utca 10. I. emelet. 2064

Keresünk

egy jóírású leányt kezdő fizetéssel expeditionk részére. Ajánlatokat „jóíró“ jelígevel kérünk e lap kiadóhivatalába.

Gyakorlott könyvelő

esti foglalkozást 7-8-ig keres. Szíves megkeresések „Könyvelő“ jelígevel a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy jó karban levő

himzett zongora terítő jutányosan eladó. Cím a kiadóban.

Arad legrégibb kerékpár, varrógép raktára és javító műhelye.

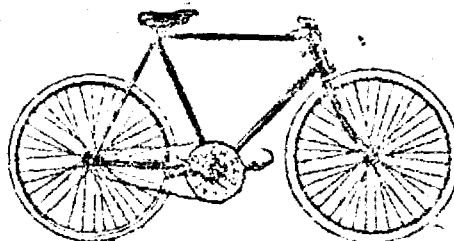
Hammer Vilmos

műszerész

2106

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon sz. 96.

Nagy bevásárlás folytán rendkívül olcsón ajánlom elősmert elsőrendű gyártmányu Eredeti „PUCH“ kerékpárokat.

Reithoffer, Exelsior, Kontinental pneumaticot Egyedül képviselet a „PFAFF“ varrógépekből családi és ipari célokra.

Nagy szakszerű javító műhely.

Magy. kir. szab. osztályosorajáték.

Az 1910. május 19. és 21-én kezdődő

XXVI. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy	12.— korona	$\frac{1}{4}$ sorsjegy	3.— korona
$\frac{1}{2}$ sorsjegy	6.— „	$\frac{1}{8}$ sorsjegy	150 „

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
36060	36051	55801	55810	55824		
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$		

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36031. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15 én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi

február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott 99354. szám tízezer koronát nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 1967

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötnek.